

Bundel van de Raadsplein info/debat Raadzaal van 28 januari 2019

Agenda bijlagen

Korte terugblik raadsplein info-debat Raadzaal d.d. 28 januari 2019

1.a Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)

1.b Vaststelling van de agenda

2 Debatronde

3 Veiligheidsvisie 2019-2022

Zwolle is een veilige stad en de ambitie is om een veilige stad te blijven. Als gemeente bevorderen en bewaken we dat betrokken partijen samenwerken en afstemmen. Daarnaast voeren we een aantal taken op het gebied van veiligheid zelf uit, onder andere door het inzetten van gemeentelijke bevoegdheden of een communicatiestrategie. De veiligheidsambities leggen we iedere vier jaar vast in de veiligheidsvisie. In de opzet van deze visie zijn twee principes gehanteerd. Het eerste principe is dat de visie zich richt op de maatschappelijke opgaven. Het tweede principe is dat de visie zich beperkt tot de hoofdlijnen. In de visie worden de volgende zes veiligheidsprioriteiten onderscheiden:

1. We verminderen de verwevenheid van de onder- en bovenwereld (ondermijnende criminaliteit).

2. We versterken de digitale veiligheid.

3. We verminderen de drugs- en drankgerelateerde overlast.

4. We verminderen de overlast door personen met verward gedrag.

5. We verminderen de betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit of overlast.

6. We versterken de verkeersveiligheid.

Voor technische en feitelijke informatie: Silvan Hijlkema (2310), S.Hijlkema@zwolle.nl

Beslisnota Veiligheidsvisie 2019-2022

1. Veiligheidsvisie 2019-2022

2. Gebiedsscan politie over 2017

4 Sluiting (21.00 uur)

Raadsplein info/debat Raadzaal

Vergadering d.d.	28 januari 2019
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	21.00
Voorzitter	Dhr. H. Wijnen
Griffier/secretaris	Dhr. H. Veraart

- 1.a. Opening en mededelingen (19.30 – 19.40 uur)
De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur.
- 1.b. Vaststelling van de agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Debatronde
3. Veiligheidsvisie 2019-2022 (19.40 – 21.00 uur)
In de veiligheidsvisie worden iedere vier jaar de ambities van de gemeente op het gebied van veiligheid vastgelegd. De veiligheidsvisie richt zich op de maatschappelijke opgaven en beperkt zich tot de hoofdlijnen. In de visie worden zes veiligheidsprioriteiten onderscheiden. In het debat brengen de fracties naar voren hoe ze aankijken tegen het voorstel. De woordvoerders van de fracties benadrukken dat het gaat om veilig zijn en veilig voelen. Uit onder meer het Buurt voor Buurt onderzoek blijkt dat het wat veiligheidsbeleving betreft goed gaat in Zwolle. Er zijn wel aandachtspunten. Alle fracties kunnen zich vinden in de gekozen prioriteiten en kunnen instemmen met de visie. Wel worden een aantal opmerkingen gemaakt en accenten geplaatst. Zo vindt men dat ondermijning een serieus gevaar is, vooral om dat het nauwelijks zichtbaar is. Om verdere vermenging van onderwereld met bovenwereld te voorkomen dient extra inzet te worden gepleegd. Screening, de wet Bibob en vooral bewustwording worden genoemd als instrumenten. Ook de aanpak van overlast door drank en drugs en door jongeren is terecht gekozen als prioriteit. Dit is niet alleen een zaak van de politie, maar het vergt een goede samenwerking van vele maatschappelijke partners. De fracties vinden het terecht dat verkeersveiligheid extra aandacht krijgt. Naast handhaving is het van belang om te werken aan gedragsverandering.
In zijn reactie op het debat constateert burgemeester Meijer dat er tevredenheid is over de huidige veiligheidssituatie, maar dat er zorgen blijven. De zes gekozen prioriteiten betekenen een verschuiving binnen de bestaande middelen. Werken aan veiligheid vindt op verschillende schaalniveau plaats. In de wijk, op stedelijk niveau, regionaal en landelijk. Het gaat er om te bepalen op welk schaalniveau je het probleem het meest effectief kunt oppakken. Soms repressief, soms preventies. In de veiligheidsvisie krijgt de aanpak van huiselijk geweld weinig aandacht, maar er gebeurt veel. Burgemeester Meijer noemt het instrument van een tijdelijk huisverbod, waarbij verplicht een hulpverleningstraject wordt gestart, erg succesvol. Dit voorjaar komt er een opinienota over toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Hierin wordt ook een vergelijking gemaakt met andere gemeenten. Op basis van de nota kan de raad prioriteiten anders stellen. Aan het eind van het debat is de conclusie dat de beslisnota kan worden geagendeerd voor de besluitvormingsronde op 11 februari 2019.
4. Sluiting (21.00 uur)
De voorzitter sluit de vergadering om 21.15 uur.

Raadsplein info/debat Raadzaal

Datum 28 januari 2019

onderwerp Veiligheidsvisie 2019-2022
portefeuillehouder Henk Jan Meijer
informant Hijlkema, Silvan (2529)
medeopstellers
afdeling Fysieke Leefomgeving
bijlagen Voorstel: Beslisnota Veiligheidsvisie 2019-2022
 Bijlage: 1. Veiligheidsvisie 2019-2022
 Bijlage: 2. Gebiedsscan politie over 2017

Voorgesteld besluit raad

1. de veiligheidsvisie 2019-2022 vast te stellen met daarin de volgende veiligheidsprioriteiten:
 1. We verminderen de verwevenheid van de onder- en bovenwereld (ondermijnende criminaliteit).
 2. We versterken de digitale veiligheid.
 3. We verminderen de drugs- en drankgerelateerde overlast.
 4. We verminderen de overlast door personen met verward gedrag.
 5. We verminderen de betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit of overlast.
 6. We versterken de verkeersveiligheid.

Beslisnota voor de raad

Datum 6 december 2018

Openbaar

Onderwerp Veiligheidsvisie 2019-2022
Versienummer 1

Portefeuillehouder H.J. Meijer
Informant Silvan Hijlkema
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498 2310
Email s.hijlkema@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel

1.3.1 We versterken de eigen kracht en samenkracht van kinderen, jongeren en ouders/verzorgers zelf én het opvoedklimaat rond gezinnen, in wijken en op scholen in Zwolle.

3.1.2 We pakken de situatie van huiselijk geweld zo vroeg mogelijk aan en werken toe naar veiligheid en duurzaam herstel.

3.2.1 We voorkomen (verder) maatschappelijke uitval of overlast door het bieden van passende zorg en ondersteuning richting maatschappelijk herstel.

3.2.2 We bieden een beter toekomstperspectief aan inwoners na detentie en jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie en verminderen daarmee recidive (uitval / herstel).

7.1.1 Inwoners hebben bij gebiedsopgaven positie aan de voorkant, weten zich partner bij de uitvoering ervan en krijgen mogelijkheden voor vernieuwde maatschappelijke initiatieven.

7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen.

7.2.2 We versterken de fysieke veiligheid door het voorkomen en tegengaan van branden, ongevallen, rampen, crises en gevoelens die daarmee samenhangen.

7.2.3 We zorgen voor een veilig gebruik van de openbare ruimte.

7.2.4 We bevorderen verkeersveilig gedrag.

9.2.2 In 2020 hebben we een moderne informatievoorziening.

Begroting wijzigen Ja

Dekking ten laste van

Datum 8 november 2018

Bijlagen

1. Veiligheidsvisie 2019-2022
2. Gebiedsscan politie over 2017

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. de veiligheidsvisie 2019-2022 vast te stellen met daarin de volgende veiligheidsprioriteiten:
 - 1.1 We verminderen de verwevenheid van de onder- en bovenwereld (ondermijnende criminaliteit).
 - 1.2 We versterken de digitale veiligheid.
 - 1.3 We verminderen de drugs- en drankgerelateerde overlast.
 - 1.4 We verminderen de overlast door personen met verward gedrag.
 - 1.5 We verminderen de betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit of overlast.
 - 1.6 We versterken de verkeersveiligheid.

Datum 8 november 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Zwolle is een stad met ambities. We willen groeien, toekomstbestendig zijn, de kracht van de regio benutten en het voortouw nemen bij ontwikkelingen. Daarom werken we aan strategische opgaven zoals een sociale en inclusieve stad, klimaatadaptie, human capital en het centrumgebied. Om deze ambities te bereiken, is het belangrijk dat we een veilige stad blijven. Je veilig weten en voelen is namelijk niet vanzelfsprekend. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties zetten we ons daarom dagelijks in om dit te bereiken. Om onze inzet te richten, bepalen we iedere vier jaren veiligheidsambities in de veiligheidsvisie.

Rol van de gemeente in veiligheid

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van lokaal veiligheidsbeleid. Als gemeente voeren we regie op de ontwikkeling van dit beleid en de uitvoering daarvan. Dit houdt in dat we bevorderen en bewaken dat betrokken partijen samenwerken en afstemmen. Hierbij gaat het om partijen op het gebied van justitie, zorg, welzijn, onderwijs, bedrijven et cetera. Op deze manier bewerkstelligen we dat middelen, activiteiten en maatregelen in onderlinge samenhang en doelgericht veiligheidsproblemen aanpakken. Naast onze regierol voeren we zelf ook taken uit, onder andere door het inzetten van gemeentelijke bevoegdheden of een communicatiestrategie. Een voorbeeld hiervan is de burgemeester die een huisverbod oplegt bij huiselijk geweld. Een ander voorbeeld is dat we tijdens de periode van donkere dagen extra communiceren over de kans op woningbraken en over wat mensen daar zelf tegen kunnen doen.

Lokaal verankerd, bovenlokaal verbonden

Veiligheidsbeleid is lokaal verankerd, maar bovenlokaal verbonden. Veel veiligheidsvraagstukken stoppen niet bij de gemeentegrenzen. Daarom werken we samen in verschillende samenwerkingsverbanden en op verschillende schaalgroottes. Dit doen we onder meer op de schaal van regio IJsselland waarin elf gemeenten samenwerken binnen het Districtelijk Veiligheidsoverleg en Veiligheidsregio IJsselland. Ook werken we samen op de schaal van Oost-Nederland binnen het Regionaal Veiligheidsoverleg of met de Veiligheidsstrategie die we met 78 gemeenten en partners hebben ontwikkeld (zie ook het kader in de visie). Verder staan we in verbinding met grootstedelijke netwerken en landelijke organisaties. Door het aangaan van slimme allianties versterken we de denk- en slagkracht van onze aanpak.

Opzet van de visie

Voor het ontwikkelen van de visie maakten we gebruik van de VNG-methodiek voor het gemeentelijk kernbeleid veiligheid. Op basis hiervan analyseerden we de veiligheidssituatie van de stad. Dit deden we op basis van gesprekken en allerhande rapporten en cijfermateriaal, zoals bijvoorbeeld de gebiedsscan van de politie (zie bijlage). In onze analyse hadden we oog voor de aandachtsgebieden

Datum 8 november 2018

die in de VNG-methodiek aan de orde komen: de woon- en leefomgeving, bedrijvigheid, jeugd, fysieke veiligheid, radicalisering en polarisatie, digitale veiligheid en ondermijnende criminaliteit. Op basis van deze veiligheidssituatie in combinatie met het coalitieakkoord formuleerden we vervolgens zes prioriteiten.

In de opzet van deze visie hanteren we twee principes. Het eerste principe is dat de visie zich richt op de maatschappelijke opgaven. Het geeft richting aan de effecten die we met onze aanpak willen bereiken. De manier waarop we dit doen beschrijven we vervolgens jaarlijks in de programmabegroting: het strategisch sturingsinstrument voor de gemeenteraad. Met deze werkwijze kan zij de veiligheid monitoren en besturen. Verder krijgen professionals de benodigde richting en ruimte om ambities te realiseren.

Het tweede principe is dat deze visie zich beperkt tot de hoofdlijn. Het heeft als doel om veiligheidsthema's te bepalen die de komende jaren extra aandacht verdienen. Maar onze inzet voor veiligheid is meer dan u leest in deze visie. Deze inspanningen beschouwen we als regulier beleid. Denkt u hierbij aan onze taken op het gebied van de nazorg voor ex-gedetineerden, het ingrijpen bij openbare orde problematiek of de samenwerking rondom opvanglocaties voor kwetsbare personen. Voor een beeld van deze reguliere veiligheidstaken verwijzen we naar het leeskader in de visie of de programmabegroting.

Beoogd effect

Het behouden van een veilig Zwolle, voor nu en in de toekomst.

Argumenten

1.1 Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit gaat bijvoorbeeld om criminele netwerken in de drugshandel, mensenhandel of witwaspraktijken. Deze criminaliteit is vaak verborgen voor de gewone burger, maar is weldegelijk aanwezig en tast het vertrouwen in de rechtstaat en de overheid aan. Dit is niet nieuw, maar heeft zich de afgelopen decennia in Nederland tot ongewenste proporties ontwikkeld. Ook in Zwolle hebben we te maken met ondermijnende criminaliteit. In de vorige veiligheidsvisie hadden we al twee vormen van ondermijnende criminaliteit geprioriteerd: illegale hennepteelt en Outlaw Motorcycle Gangs. Aanvullend hebben we ook signalen van andere vormen zoals zorgfraude en harddrugshandel en –gebruik. We constateren dat we onze aanpak tegen ondermijning moeten intensiveren om onze effectiviteit te versterken. We willen beter zicht krijgen op de invloeden van ondermijnende criminaliteit, werken aan de weerbaarheid van onszelf en de stad tegen deze invloeden en gericht maatregelen nemen om deze te verstoren.

Datum 8 november 2018

1.2 Digitale veiligheid

Waar vele misdaadvormen dalen, stijgt cybercriminaliteit en zal in de toekomst vaker voorkomen. Criminelen verplaatsen hun activiteiten steeds meer richting het internet of maken gebruik van ICT om hun doelen te bereiken. In dit kader signaleert de politie bijvoorbeeld dat een groot deel van de Zwolse slachtoffers van fraude tegenwoordig gaat om internetoplichting. Gezien de verwachting van toenemende digitale criminaliteit in de toekomst is van het belang om hiervoor proactief een aanpak te ontwikkelen. Het is belangrijk dat we als gemeente werken met digitaal veilige systemen en de veiligheid van gegevens kunnen waarborgen. Daarnaast is het van belang dat inwoners en bedrijven bewust zijn van de risico's van cybercrime en weten wat zij daartegen zelf kunnen doen.

1.3 Drugs- en drankgerelateerde overlast

Uit de politiecijfers blijkt dat de registraties van drugs- en drankoverlast de laatste jaren met circa 38% is gestegen. We zien dit met name terug in de stadsdelen Midden en Oost. Deze vormen van overlast tasten het woongenot aan en kunnen onveiligheidsgevoelens in de hand werken. Daarom willen we onze aanpak hiertegen versterken. We willen beter zicht krijgen op deze overlast en kijken hoe we deze effectiever kunnen tegengaan.

1.4 Overlast door personen met verward gedrag

Uit de politiecijfers blijkt dat de registraties van personen met verward gedrag de laatste jaren met circa 67% is gestegen. Ook hiervoor geldt dat deze vorm van overlast het woongenot aantast, het onveiligheidsgevoel kan oproepen en kan leiden tot schrijnende situaties. Dit vraagstuk was ook één van de prioriteiten in de vorige veiligheidsvisie. De laatste jaren is veel ondernomen om de aanpak te verbeteren. Omdat we vaststellen dat dit vraagstuk nog steeds actueel is willen we dit opnieuw prioriteren.

1.5 Jeugdoverlast en –criminaliteit

De overlastmeldingen waarbij jongeren zijn betrokken nemen toe. Ook zijn er problematische jeugdgroepen waarbij er soms sprake is van criminaliteit, bijvoorbeeld het plegen van woninginbraken of straatroven. Zij functioneren steeds meer in netwerkverband en vormen gelegenheidscoalities. Jeugdoverlast en –criminaliteit willen we zoveel mogelijk voorkomen. Enerzijds omdat we willen tegengaan dat mensen overlast ervaren of slachtoffer worden van deze criminele activiteiten. Anderzijds omdat jongeren onze toekomst zijn. Door te voorkomen dat jongeren afglijden richting de criminaliteit of dat zij recidiveren, kunnen we het verschil maken voor het leven van deze jongeren en de Zwolse samenleving in de toekomst.

1.6 Verkeersveiligheid

Jaarlijks hebben we gemiddeld te maken met twee dodelijke verkeersongevallen en rondde 100 ongevallen met (ziekenhuis)letsel. Ook maken inwoners zich soms zorgen om de

Datum 8 november 2018

verkeersveiligheid in de buurt, bijvoorbeeld bij 30 km-zones. We constateren een aantal ontwikkelingen die de verkeersveiligheid de komende jaren onder druk zetten, zoals een toename van kwetsbare verkeersgebruikers, groeiambities van de stad of een multifunctioneler gebruik van het stadscentrum. Om onze groeiambities te realiseren maar tegelijkertijd de verkeersveiligheid te waarborgen, vinden we het van belang om dit de komende jaren extra aandacht te geven.

Risico's

Geen.

Financiën

De visie voeren we zover mogelijk binnen de bestaande budgetten uit. Daar waar mogelijk benutten we externe subsidiestromen.

Communicatie

Na vaststelling van dit voorstel laten we visie grafisch vormgeven en verspreiden deze aan de politieke fracties en onze samenwerkingspartners. We plaatsen de visie ook op onze website zodat deze online te vinden is.

Vervolg

Na vaststelling van dit voorstel vormen de prioriteiten de basis van het veiligheidsbeleid voor de komende jaren.

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang	2019
Kenmerk	52262
Onderwerp	Veiligheidsvisie 2019-2022

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 18-12-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 januari 2019,

de voorzitter,

de griffier,

Fysieke Leefomgeving

postbus@zwolle.nl

Veiligheidsvisie 2019-2022

Opdrachtgever	Directeur Fysieke Leefomgeving
Opdrachtnemer	Afdelingshoofd Fysieke Leefomgeving
Versie	1.0
Datum	6 december 2018

VOORWOORD

Beste inwoner en ondernemer,

Zwolle is een veilige stad, daar ben ik bijzonder trots op. Dat Zwolle veilig is lees je terug in recente politiecijfers. Daaruit blijkt dat de geregistreeerde misdaad de laatste jaren daalt. Dit zien we bij veel voorkomende criminaliteit, zoals zakkenrollerij en autodiefstal. De daling zien we ook bij criminaliteit die minder vaak voorkomt, maar wel een grote impact heeft op mensen. Een voorbeeld hiervan zijn woninginbraken. Hiertegen namen we de laatste jaren verschillende maatregelen. Het aantal woninginbraken daalde sinds 2014 met meer dan de helft en deze daling lijkt zich door te zetten. Ook voelen Zwollenaren zich steeds veiliger in hun buurt. Dit blijkt uit onze tweejaarlijkse Buurt-voor-Buurt onderzoeken. Verder laat de Veiligheidsmonitor 2017 zien dat Zwollenaren zich gemiddeld veiliger voelen dan inwoners van andere gemeenten met een soortgelijke omvang. Dat is niet niks, dat wil ik graag zo houden.

Om te zorgen dat Zwolle een veilige stad blijft, vraagt dit om continue aandacht van ons en onze partners. Veiligheid is geen vanzelfsprekendheid. Verschillende ontwikkelingen zetten die veiligheid onder druk. Een voorbeeld van zo'n ontwikkeling is ondermijnende criminaliteit. Ondermijning gaat over georganiseerde misdaad waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Denk aan criminele netwerken die actief zijn in de drugshandel, illegale en gedwongen prostitutie of witwaspraktijken. Deze vormen van criminaliteit spelen zich vaak in de verborgenheid af. In Zwolle gaan we de aanpak hiertegen intensiveren. Een belangrijk onderdeel hiervan vind ik de weerbaarheid van onszelf en die van de samenleving: wat kunnen we samen doen om te zorgen dat ondermijnende criminaliteit in Zwolle geen voet aan de grond krijgt?

Er zijn meer ontwikkelingen die de komende jaren onze extra aandacht vragen. Zo wordt digitale veiligheid steeds belangrijker. De afhankelijkheid van de samenleving van het internet neemt toe en dit brengt kwetsbaarheden met zich mee. We hebben bijvoorbeeld te maken met hackers die persoonlijke gegevens willen stelen of met geraffineerde vormen van internetoplichting. We zien ook een toename in een aantal vormen van overlast. Deze hebben te maken met drugs, drank en personen met verward gedrag. Dit willen we tegengaan. Enerzijds omdat overlast inbreuk maakt op het veiligheids- en leefbaarheidsgevoel. Anderzijds omdat we het ons aantrekken dat inwoners van onze stad in situaties belanden waardoor zij overlast veroorzaken. Ook focussen we ons meer op jongeren. We zien dat zij betrokken zijn bij overlastsituaties of actief zijn in het criminele circuit. Omdat onze jeugd de toekomst is, zetten we ons in om

Datum
Titel

6 december 2018
Veiligheidsvisie 2019-2022

hen zoveel mogelijk op het rechte pad te houden. Tot slot is ook verkeersveiligheid en de zorgen die hierover kunnen bestaan een aandachtspunt. Dit is nodig omdat we als stad willen groeien, maar ook omdat ontwikkelingen binnen het verkeer hierom vragen. Denk aan de toename van kwetsbare verkeersdeelnemers of aan de veiligheid van 30 km-zones.

In deze veiligheidsvisie leest u meer over de Zwolse veiligheidssituatie en de opgaven die we zien. Veiligheid bereik je niet alleen, maar vraagt iets van iedereen in de samenleving. Veiligheidspartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de Veiligheidsregio hebben hierin natuurlijk een rol, maar ook ondernemers en inwoners zijn onmisbaar om een veilige samenleving te behouden. Denk aan het signaleren van onraad, zelf bewust zijn van risico's of het nemen van preventiemaatregelen. Ik nodig dan ook iedereen uit om samen met ons te blijven werken aan een veilig Zwolle.

Henk Jan Meijer
Burgemeester Zwolle

Datum	6 december 2018
Titel	Veiligheidsvisie 2019-2022

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	De rol van de gemeente in veiligheid	5
1.3	Lokaal veranderd, bovenlokaal verbonden	5
1.4	Leeswijzer	6
2	De opgaven	7
3	De veiligheidssituatie	11
3.1	Samenvattende conclusies	12
3.2	De woon- en leefomgeving	13
3.3	Bedrijvigheid	16
3.4	Jeugd	18
3.5	Fysieke veiligheid	19
3.6	Ondermijnende criminaliteit	21
3.7	Radicalisering en polarisatie	23
3.8	Digitale veiligheid	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Zwolle is een stad met ambities. We willen groeien, toekomstbestendig zijn, de kracht van de regio benutten en het voortouw nemen bij ontwikkelingen. Daarom werken we aan strategische opgaven zoals een sociale en inclusieve stad, klimaatadaptie, human capital en het centrumgebied. Om deze ambities te bereiken, is het belangrijk dat we een veilige stad blijven. Je veilig weten en voelen is namelijk niet vanzelfsprekend. Samen met inwoners, ondernemers en organisaties zetten we ons daarom dagelijks in om dit te bereiken. Iedere vier jaren bepalen we onze veiligheidsambities in de veiligheidsvisie. Voor u ligt die van de jaren 2019 tot en met 2022. Zo kunt u lezen waarop we ons de komende jaren willen richten. Op deze manier dragen we bij aan een veilig Zwolle.

1.2 De rol van de gemeente in veiligheid

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van lokaal veiligheidsbeleid. We hebben regie op de ontwikkeling en uitvoering hiervan. Dit houdt in dat we bevorderen en bewaken dat betrokken partijen samenwerken en afstemmen. Hierbij gaat het onder andere om partijen op het gebied van justitie, zorg, welzijn, onderwijs en bedrijven. Op deze manier bewerkstelligen we dat middelen, activiteiten en maatregelen in onderlinge samenhang en doelgericht veiligheidsproblemen aanpakken. Naast onze regierol voeren we zelf ook taken uit, onder andere door het inzetten van gemeentelijke bevoegdheden of een communicatiestrategie. Een voorbeeld hiervan is de burgemeester die een huisverbod oplegt bij huiselijk geweld. Een ander voorbeeld is dat we tijdens de periode van donkere dagen extra communiceren over het risico op een woninginbraak en over wat mensen daartegen zelf kunnen doen.

1.3 Lokaal veranderd, bovenlokaal verbonden

Veiligheidsbeleid is lokaal verankerd, maar bovenlokaal verbonden. Veiligheidsvraagstukken stoppen vaak niet bij de gemeentegrenzen. Daarom werken we samen in verschillende samenwerkingsverbanden en op verschillende schaalgroottes. Dit doen we onder andere in de regio IJsselland waarin elf gemeenten samenwerken binnen het Districtelijk Veiligheidsoverleg en Veiligheidsregio IJsselland. Ook werken we samen op de schaal van Oost-Nederland binnen het Regionaal Veiligheidsoverleg of met de Veiligheidsstrategie die we met 78 gemeenten en partners hebben ontwikkeld. Verder staan we in verbinding met grootstedelijke netwerken en

landelijke organisaties. Door het aangaan van slimme allianties versterken we de denken en slagkracht van onze aanpak.

1.4 Leeswijzer

In deze visie leest u eerst welke veiligheidsopgaven de komende jaren extra aandacht verdienen. Daarna beschrijven we de Zwolse veiligheidssituatie en onze aanpak. De veiligheidsopgaven vloeien hieruit voort.

In de opzet van deze visie hanteren we twee principes. Het eerste principe is dat de visie zich richt op de maatschappelijke opgaven. Het geeft richting aan de effecten die we met onze aanpak willen bereiken. De manier waarop we dit doen beschrijven we vervolgens jaarlijks in de programmabegroting: het strategisch sturingsinstrument voor de gemeenteraad. Met deze werkwijze kan de raad de veiligheid monitoren en besturen. Verder krijgen professionals de benodigde richting en ruimte om ambities te realiseren. Het tweede principe is dat deze visie zich beperkt tot de hoofdlijn. Het heeft als doel om veiligheidsthema's te bepalen die de komende jaren extra aandacht verdienen. Maar onze inzet voor veiligheid is meer dan u leest in deze visie. Hiervoor verwijzen we naar de programmabegroting en andere beleidsdocumenten.

Datum
Titel

6 december 2018
Veiligheidsvisie 2019-2022

Veiligheidsstrategie Oost-Nederland

Zwolle is onderdeel van de regio Oost-Nederland. 78 Gemeenten, de politie, het Openbaar Ministerie en andere partners zijn verenigd in een veiligheidsnetwerk. Zij ontwikkelen op dit moment de nieuwe Veiligheidsstrategie 2019-2022 waarin wordt samengewerkt binnen specifieke thema's. Deze gaan over kwetsbare personen, ondermijning, cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit, en informatievoorziening. Kwetsbare personen gaat over personen met verward gedrag en criminele jongeren. Ondermijning gaat over georganiseerde criminaliteit en richt zich in Oost-Nederland onder meer op drugs en Outlaw Motorcycle Gangs. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit omvat bijvoorbeeld hacking of internetoplichting. Informatievoorziening is meer randvoorwaardelijk en richt zich op efficiënt en informatie gestuurd werken in de keten.

2 De opgaven

We constateren zes geprioriteerde veiligheidsopgaven voor de komende jaren op het gebied van ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, drugs- en drank, personen met verward gedrag, jeugd en verkeer. Deze vloeien voort uit onze veiligheidssituatie (zie hoofdstuk 3) waarin we keken naar de problematiek, de aanpak, ontwikkelingen, de toekomst en het coalitieakkoord. Deze opgaven zijn aanvullend op onze reguliere activiteiten (zie het kader elders in dit document).

We verminderen de verwevenheid van de onder- en bovenwereld

Ondermijnende criminaliteit gaat over vormen van georganiseerde misdaad waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Het ondermijnt onze democratie en rechtstaat. Ondermijning is internationaal verweven, maar nestelt zich lokaal in onze wijken en buurten. In Zwolle zien we dit onder andere terug in de drugshandel, zorgfraude, illegale of gedwongen prostitutie en witwaspraktijken. We willen dit intensiever tegengaan en terugdringen.

In onze strategie richten we ons op vier pijlers. We zetten in op het versterken van de bestuurlijke en ambtelijke bewustheid, het versterken van een weerbare overheid en het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. De laatste pijler bestaat uit de integrale en effectieve aanpak van casuïstiek.

We versterken de digitale veiligheid

Processen van digitalisering, zoals smart city concepten, de toename van voorwerpen die met internet verbonden zijn (internet der dingen) en digitale dienstverlening, blijven niet gevrijwaard van veiligheidsrisico's. Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit komt vaker voor en zal naar verwachting toenemen. Denk daarbij aan het stelen van persoonsgegevens, het verspreiden van virussen of oplichting op internet. We willen daarom de digitale veiligheid van de stad versterken.

In onze strategie richten we ons op het versterken van onze eigen digitale weerbaarheid en dat van de samenleving, omdat deze achterblijft bij de dreiging en juist weerbaarheid daaraan een tegenwicht kan bieden. We zorgen dat onze systemen op orde zijn, professionals digitaal veilig werken en we hebben oog voor de wederzijdse beïnvloeding van de digitale en fysieke wereld in veiligheidssituaties. Bij inwoners en ondernemers versterken we de bewustwording van digitale risico's. We hebben daarin ook aandacht voor digitale zelfredzaamheid, zodat mensen weten wat zij zelf kunnen doen.

We verminderen de drugs- en drankgerelateerde overlast

Drugs- en drankgerelateerde overlast doen afbreuk aan gevoelens van veiligheid en leefbaarheid. We vinden het daarom belangrijk deze overlast zo beperkt mogelijk te houden. Omdat we zien dat deze vorm van overlast toeneemt, gaan we deze gerichter aanpakken.

In onze strategie richten we ons op het vroegtijdig signaleren, analyseren en aanpakken van drugs- en drankgerelateerde overlast. We hebben kennis van het beschikbare instrumentarium en weten deze doelmatig in te zetten. Hierbij werken we wijkgericht en hebben we oog voor de verbinding tussen zorg en veiligheid.

We verminderen de overlast door personen met verward gedrag

Steeds vaker veroorzaken personen met verward gedrag overlast. We willen deze stijgende trend doorbreken en zorgen dat deze overlast minder plaatsvindt.

In onze strategie richten we ons op een sluitende aanpak. We willen voorkomen dat personen met verward gedrag overlast veroorzaken. Dit betekent dat we werken aan een integrale persoonsgerichte aanpak en het aansluiten bij de leefwereld van mensen. In de aanpak is het van belang dat alle organisaties in de keten passende regie voeren en eigenaarschap nemen.

Daarnaast willen we overlast vroegtijdig signaleren en hierop adequaat reageren, waarbij we rekening houden met de impact op de woon- en leefomgeving.

We verminderen de betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit of overlast

De overlastincidenten waarbij jongeren zijn betrokken nemen toe. Ook zijn er problematische jeugdgroepen waarbij er soms sprake is van criminaliteit. Deze betrokkenheid van jongeren bij overlast en criminaliteit willen we terugdringen.

In onze strategie richten we ons op de wijken waar (veel) overlast wordt ervaren. We zetten in op een intensieve persoons- en groepsgerichte aanpak van de jongeren die structureel overlast veroorzaken of crimineel zijn. Met gerichte maatregelen op het gebied van straf, ondersteuning en zorg voorkomen we recidive. Verder hebben we aandacht voor de oorzakelijke factoren die overlast en criminaliteit in de hand werken. Ook zorgen we voor een sluitende ondersteuning aan jongeren, ouders en verzorgers wanneer dat nodig is.

Datum

6 december 2018

Titel

Veiligheidsvisie 2019-2022

We versterken de verkeersveiligheid

Ontwikkelingen binnen het verkeer en de groeiambities van de stad beïnvloeden de verkeersveiligheid. Daarom vraagt dit de komende jaren blijvende aandacht.

In onze strategie richten we ons op het versterken van de verkeersveiligheid op de locaties met een verhoogd risico. Daarnaast hebben we oog voor de subjectieve verkeersonveiligheid. We doen dit door het investeren in de vijf E's: infrastructuur en weginrichting (engineering), opleiding (education), gedrag en burgerbetrokkenheid (empowerment), handhaving (enforcement), monitoring en bijsturing (evaluation).

Een veilig Zwolle – een reguliere inzet

Naast de geprioriteerde opgaven doen we standaard al veel voor een veilig Zwolle. Voorbeelden van reguliere activiteiten op dit gebied zijn het:

- ingrijpen wanneer de openbare orde in het geding is. De burgemeester heeft daarvoor specifieke bevoegdheden. De inzet daarvan weegt hij zorgvuldig af;
- samenwerken met ondernemers en partners voor veilige winkelgebieden, bedrijventerreinen en uitgaansgebieden;
- voorbereiden op rampen en crises. We zorgen voor toegeruste gemeentelijke professionals en bevorderen de zelfredzaamheid van onze inwoners;
- waarborgen van veiligheid bij evenementen. We brengen risico's in kaart, nemen maatregelen om deze te reduceren en ondersteunen organisatoren hierin;
- beperken en oplossen van overlast en criminaliteit in wijken en buurten. Samen met onze partners leveren we maatwerk, want geen enkele casus is hetzelfde;
- uitvoeren van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor een veilige fysieke leefomgeving;
- structureel tegengaan van woninginbraken door preventie;
- bieden van nazorg aan ex-gedetineerden en het beoordelen van openbare orde risico's bij hun terugkeer in de samenleving. Hiermee voorkomen we recidive en maatschappelijke onrust;
- zorgen voor veilige voetbalwedstrijden van PEC Zwolle. Dit doen we samen met de club en andere partners.

3 De veiligheidssituatie

In dit hoofdstuk beschrijven we de Zwolse veiligheidsproblematiek en de aanpak met behulp van de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid. Aan de hand van verschillende veiligheidsvelden en thema's brengen we de situatie in kaart: de woon- en leefomgeving, bedrijvigheid, jeugd, fysieke veiligheid, radicalisering en polarisatie, digitale veiligheid en ondermijnende criminaliteit. We beginnen dit hoofdstuk met de samenvattende conclusies. Vervolgens kunt u lezen waarop deze zijn gebaseerd in de verdiepende paragrafen die daarop volgen.

3.1 Samenvattende conclusies

Op hoofdlijnen laat de Zwolse veiligheidssituatie het volgende zien:

- De geregistreeerde misdaad neemt steeds meer af. De veelvoorkomende criminaliteit en hoge impact criminaliteit dalen. Hiervoor hadden we de laatste jaren structureel aandacht.
- In Zwolle is ondermijnende criminaliteit aanwezig. Dit vraagt een systematische aanpak, meer dan voorheen.
- Inwoners voelen zich steeds veiliger en ervaren minder overlast.
- De geregistreeerde overlast neemt toe, met name in relatie tot drugs- en drankgebruik en personen met verward gedrag. Met een persoonsgebonden aanpak, wijkgericht werken en gerichte inzet bij relevante locaties gaan we dit tegen. De wisselwerking tussen zorg en veiligheid en de impact op de woon- en leefomgeving is hierin belangrijk.
- De overlastmeldingen van jeugd nemen toe en we hebben te maken met problematische jeugdgroepen. Dit gebeurt steeds vaker in fluïde groepsverbanden. In onze aanpak anticiperen we op dit veranderende groepsgedrag.
- Evenementen en (risico)wedstrijden van de voetbal verlopen zonder noemenswaardige veiligheidsproblemen. In de aanloop naar evenementen brengen we risico's in kaart en reduceren deze met gerichte maatregelen.
- We kregen de laatste jaren te maken met een aantal grote branden, stroomstoringen en hoogwatersituaties. Dit leidde soms tot schade, maar nooit tot dodelijke slachtoffers. Dergelijke risico's verkleinen we door het borgen van veiligheid in ruimtelijke processen, gedragsbeïnvloeding en professionele hulpdiensten.
- Ontwikkelingen binnen het verkeer en de groeiambities van de stad vragen blijvende aandacht voor verkeersveiligheid.
- Het aantal branden is licht gedaald. Het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners en instellingen blijft belangrijk.

- Zwolle voldoet aan het wettelijke basisniveau van veiligheid in relatie tot op het opslaan, verwerken en vervoeren van gevaarlijke stoffen.
- Radicalisering en polarisatie speelt landelijk, maar minder in Zwolle. Om in verbinding te blijven, onderhouden we relaties in de stad. Ook blijft het van belang om zorgvuldig met signalen om te gaan.
- Digitale veiligheid wordt steeds belangrijker in Nederland, maar de weerbaarheid van organisaties en individuen blijft achter. De cybercriminaliteit stijgt en één op de negen Nederlanders wordt hiervan slachtoffer.

3.2 De woon- en leefomgeving

Bij de veiligheid in de woon- en leefomgeving kijken we naar de mate van overlast en veel voorkomende criminaliteit die sterk van invloed zijn op de woon- en leefomgeving. Ook kijken we naar de beleving van overlast en veiligheid.

De situatie

Uit de gebiedsscan van de politie blijkt dat de geregistreerde overlast toenam van 2.437 registraties in 2014 naar 3.049 in 2017. Deze toename komt vooral door de stijging van overlast door personen met verward gedrag (van 486 in 2014 naar 812 in 2017) en drugs- en drankoverlast (van 434 in 2014 naar 599 in 2017). De meeste incidenten van overlast gaan over geluid (27% van het totaal), jeugd (16% van het totaal) en personen met verward gedrag (15% van het totaal). Een toename van overlastregistraties betekent niet automatisch een toename van het aantal overlastgevers. Zo constateert GGD IJsselland dat ongeveer de helft van de incidenten bij personen met verward gedrag wordt veroorzaakt door dezelfde personen. Bijna altijd zijn zij al bekend bij één van de betrokken organisaties.

Ondanks deze toename van geregistreerde overlast, voelen Zwollenaren zich steeds veiliger, ervaren een prettige leefbaarheid en ervaren steeds minder overlast. Zij beoordelen deze aspecten stevast met ruime voldoende in de Buurt-voor-Buurt onderzoeken. De leefbaarheid kreeg een 7,4 (in 2012), tweemaal een 7,5 (in 2014, 2016) en een 7,6 (in 2018). Voor veiligheid was dit tweemaal een 7,2 (in 2012, 2014), een 7,3 (in 2016) en een 7,5 (in 2018). Verder ervaren mensen steeds minder sociale overlast. De schaalscore hiervan was in 2012 en 2014 een 1,6, in 2016 een 1,4 en in 2018 een 1,3. Hoe lager deze score, hoe minder overlast wordt ervaren. Daarnaast voelen mensen zich steeds veiliger in hun buurt. In 2012 gaf 18% van de Zwollenaren aan zich wel eens onveilig te voelen in de eigen buurt. Dit percentage bleef gelijk in 2014, maar daalde naar 17% in 2016 en 15% in 2018. Ter vergelijking: van de

gemeenten met meer dan 70.000 inwoners voelt gemiddeld 20,4% van de inwoners zich wel eens onveilig, zo blijkt uit de veiligheidsmonitor 2017.

De veelvoorkomende criminaliteit – zoals gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten – is de laatste jaren gedaald. Uit de gebiedsscan van de politie blijkt dat de geweldscriminaliteit licht daalde van 797 incidenten in 2014 naar 705 in 2017. Dit geldt ook voor het aantal vernielingen, dat licht daalde van 895 incidenten in 2014 naar 840 in 2017. De vermogenscriminaliteit daalde substantieel met bijna 40%: van 3.715 incidenten in 2014 naar 2.272 in 2017. Het aantal seksuele incidenten bleef nagenoeg gelijk met 81 in 2014 en 78 in 2017.

Sommige vormen van criminaliteit hebben een extra grote impact op mensen. Deze worden daarom 'high impact crimes' genoemd. Dit zijn woninginbraken, straatroven en overvallen. Uit de gebiedsscan van de politie blijkt dat het totaal deze type delicten flink is afgenomen. Het aantal gaat van 482 in 2014 naar 245 in 2017, een procentuele afname van 49%. Dit komt met name door een sterke daling van de meest voorkomende high impact crime in Zwolle: woninginbraken. Deze daalde met 53% van 575 in 2014 naar 269 in 2017. Deze daling lijkt zich ook 2018 door te zetten.

De aanpak

Veiligheid ontstaat in onze wijken en buurten. Daarom stellen we die centraal in onze aanpak. We werken wijk- en buurtgericht in de vijf stadsdelen. Onder aanvoering van de wijkmanagers werken de stadsdeelteams en meerdere uitvoeringsteams dagelijks aan veiligheid en leefbaarheid. Hierin participeren professionals van verschillende organisaties zoals de politie, Travers Welzijn, sociale wijkteams en woningcorporaties. Doordat professionals zichtbaar en voelbaar werken in onze wijken en buurten, ontstaat er een continue wisselwerking tussen professionals, inwoners en ondernemers. We weten wat er leeft en speelt waardoor we vroegtijdig kunnen signaleren en anticiperen.

Sommige veiligheidsvraagstukken vragen aanvullend op de wijkaanpak een stedelijke aanpak. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer het complexe, wijk overstijgende criminaliteitsfenomenen betreft. Vaak vragen deze vraagstukken ook een meerjarige aanpak om effectief te kunnen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak van woninginbraken, radicalisering of Outlaw Motorcycle Gangs. In die gevallen ontwikkelen we samen met onze partners een gerichte strategie, waarin de wijkaanpak en stedelijke aanpak elkaar versterken.

De wisselwerking tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker. Een duurzame aanpak van overlast en criminaliteit is niet alleen gebaseerd op de keten van politie en justitie, maar ook op de zorgketen. De kracht zit in de verbinding. Dit is in het algemeen van belang, maar in het bijzonder wanneer het gaat om kwetsbare personen als jongeren, ex-gedetineerden of gezinnen waarin meerdere problemen tegelijk spelen. Een voorbeeld waarin we deze verbinding maken is in de aanpak van personen met verward gedrag die overlast veroorzaken. Dit zijn mensen die door geestelijke gezondheidsproblemen in de problemen komen. In Zwolle kennen we een specifieke aanpak voor deze personen waarin zorg en veiligheid samenwerken. Deze gaan we de komende jaren verder ontwikkelen. Hierbij hebben we onder meer aandacht voor het bepalen van de urgentie van een hulpvraag (triage), vervoer en passende zorg.

Een belangrijk middel om de veilige woon- en leefomgeving te behouden is onze persoons- en groepsgebonden aanpak. Dit betekent dat we per persoon of groep maatwerk leveren zodat we betekenisvol interveniëren, passend bij de specifieke situatie. We voeren als gemeente de regie op deze aanpak en brengen daarin samenhang. Dit doen we samen met de betrokken organisaties uit het justitie- en zorgdomein. Denk bijvoorbeeld aan de politie, het openbaar ministerie en Veiligheidshuis IJsselland enerzijds, en de sociale wijkteams, Veilig Thuis, maatschappelijk werk en andere hulpverlenende instanties anderzijds. Mede aan de hand van de Aanpak Voorkoming Escalatie zorgen we voor passende regie bij de problematiek.

In onze aanpak benutten we ook toezicht en handhaving. We constateren dat burgers, bedrijven en partners hierop steeds vaker een beroep doen. Toezicht en handhaving is onder meer van belang bij het tegengaan van het illegaal storten van afval, het tegengaan van overlast of het signaleren van criminele activiteiten. We kunnen niet altijd voorzien in de vraag, waardoor we niet altijd kunnen inspelen op wat nodig is. In de toekomst zal dit naar verwachting niet veranderen. We ontwikkelen daarom een nieuwe visie op toezicht in de openbare ruimte.

Voor bepaalde locaties van maatschappelijke opvang en beschermd wonen geldt een hoger risicoprofiel. Daarom werken begeleidingscommissies structureel aan het voorkomen en tegengaan van overlast. Deze bestaan uit vertegenwoordigers van inwoners, ondernemers, de betreffende instelling, gemeente en andere organisaties. Samenwerking vindt op dit moment plaats rondom de locaties aan de Burgemeester van Walsumlaan en het zorgcluster Pannekoekendijk. Daarnaast is er een begeleidingscommissie voor de coffeeshop in Diezerpoort.

Ook investeren we in de aanpak van de high impact crime woninginbraken. Samen met inwoners, ondernemers, de politie en andere partners proberen we zoveel mogelijk inbraken te voorkomen. Een belangrijk aspect van deze aanpak is om inwoners bewust te maken van het risico op een woninginbraak en welke maatregelen zij daartegen kunnen nemen. In de periode van het jaar waarin de kans op een inbraak het grootst is, intensiveren we onze inspanningen.

Tot slot grijpt de burgemeester in bij (ernstige) verstoringen van de openbare orde. Hij doet dit om de situatie te normaliseren. Hiervoor heeft hij uiteenlopende bevoegdheden. Voorbeelden zijn het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied waardoor preventief fouilleren mogelijk is, de inzet van camera's of het sluiten van een drugspand. De inzet van dergelijke bevoegdheden doet de burgemeester zorgvuldig, passend bij de situatie en in afstemming met de lokale driehoek. Vaak is de inzet van bevoegdheden onderdeel van een breder arrangement aan gerichte maatregelen.

3.3 Bedrijvigheid

Bij veiligheid en bedrijvigheid gaat het om criminaliteit en overlast bij winkelcentra, bedrijventerreinen, uitgaansgebieden en evenementen.

De situatie

De criminaliteit bij bedrijven nam de laatste jaren af, zo blijkt uit de gebiedsscan van de politie. Het totaal aan winkeldiefstallen en -inbraken daalde de laatste jaren licht van 395 in 2014 naar 324 in 2017. We signaleren wel dat de winkeldiefstallen in 2018 niet meer dalen, maar gaan stijgen. Verder nam het aantal zakkenrollen flink af: van 239 in 2014 naar 98 in 2017. Verder zagen we de bedrijfsgelateerde criminaliteit (diefstal, inbraak, overvallen) met bijna 50% afnemen. Dit waren 266 delicten in 2014 en 135 in 2017. Wel constateren we een stijging van winkeldiefstallen in 2018.

In Zwolle vinden regelmatig evenementen plaats, zoals het Stratenfestival, Bevrijdingsfestival of de Halve Marathon. Deze evenementen, net als de voetbalwedstrijden van PEC Zwolle, verliepen de afgelopen jaren rustig zonder grote incidenten. Een extra bijzonder evenement was Koningsdag in 2016. Ook die dag kunnen we herinneren als feestelijk, zonder noemenswaardige incidenten.

In 2017 werd geëxperimenteerd met vrije sluitingstijden in de horeca. We onderzochten daarom het veiligheidsgevoel tijdens het uitgaan. Hieruit blijkt dat maar liefst 81% van de inwoners zich 's nachts in de binnenstad meestal of altijd veilig voelt op straat. Het

onderzoek laat ook zien dat de ervaren overlast in de buurt met name komt door uitgaande mensen en minder door overlast van horecabedrijven.

De aanpak

We investeren in de veiligheid van winkelgebieden en bedrijventerreinen met de methodiek Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerrein (KVO-B) en Winkelgebied (KVO-W). Hiermee geven we de samenwerking vorm tussen ondernemers, politie, gemeente en soms ook beveiligingsbedrijven. Hierbij is aandacht voor criminaliteit en overlast, maar ook voor verkeers- en brandveiligheid en cybercrime. We hanteren deze methodiek in drie winkelgebieden (Zwolle Zuid, de binnenstad en Stadshagen) en twee bedrijventerreinen (Voorst en Marslanden).

Onze aanpak voor een veilig uitgaansgebied is meerledig. Op de eerste plaats kennen we sinds 2017 de aanpak Keurmerk Veilig Ondernemen Uitgaan (KVO-U). Dit is een landelijke aanpak overeenkomstig het eerder genoemde KVO aanpak, maar dan specifiek gericht op veilig uitgaan. Op de tweede plaats beschikt de politie over een specifieke horeca-aanpak waarin zij extra inzet plegen tijdens drukke uitgaansperiodes. De politie beschikt ook over een team voor de horeca, die daarvoor specifiek wordt toegerust. Deze werkwijze bevordert de herkenbaarheid en onderlinge samenwerking. Op de derde plaats zijn collectieve huisregels opgesteld in samenwerking met de ondernemers en de politie. Hierdoor weten bezoekers wat (niet) aanvaardbaar gedrag is en vindt toezicht en handhaving eenduidig plaats. En op de vierde plaats hanteren we cameratoezicht op specifieke locaties. Hierdoor kunnen hulpdiensten snel anticiperen bij overlast en voorkomen dat dit uit de hand loopt. De laatste jaren is het cameratoezicht uitgebreid, als gevolg van een uitbreiding van het horecagebied.

Elk evenement kent zijn risico's. Daarom investeerden we de laatste jaren extra in evenementenveiligheid. Om de veiligheid bij evenementen te waarborgen bereiden we deze zorgvuldig voor. Aan de ene kant doen we dit door het opnemen van veiligheidsvoorschriften in de vergunning en het controleren daarvan. De maatregelen die we vragen komen reduceren de risico's die we constateren in een gerichte risicoanalyse. Aan de andere kant helpen we organisatoren ook door het geven van advies hoe zij daaraan kunnen voldoen. Op deze manier geven we handen en voeten aan het principe 'gastvrij waar het kan, begrenzen waar het moet'. Daarnaast zijn we ook tijdens het evenement zelf aanwezig om toe te zien op een veilig verloop.

Voor voetbal kennen we een specifieke aanpak. Samen met PEC Zwolle, de politie, het Openbaar Ministerie en jongerenwerk kijken we continu naar wat nodig is om de

veiligheidsproblematiek te voorkomen en te beperken. We houden bijvoorbeeld bij de politie-inzet rekening met de ingeschatte risico's van een wedstrijd, we hanteren een persoonsgebonden aanpak voor personen die overlast geven in en rond het stadion en zorgen voor een gedegen informatiepositie.

3.4

Jeugd

Veiligheid en jeugd gaat over overlast en criminaliteit waarbij jongeren zijn betrokken.

De situatie

Uit de gebiedsscan van de politie blijkt dat het aantal meldingen van jeugdoverlast is toegenomen. In 2014 waren er 773 meldingen en in 2017 zijn dat er 862. Met name in stadsdeel Midden en West steeg de jeugdoverlast. Het stadsdeel Midden steeg van 2014 220 meldingen naar 260 in 2017. In stadsdeel West steeg dit van 184 meldingen in 2014 naar 231 in 2017. Deze overlast zien we met name terug in de wijk Stadshagen rondom scholen en het winkelcentrum. Dit is een jonge wijk waar veel (opkomende) jeugd woont en heeft een aantrekkende werking op jongeren uit andere stadsdelen. Verder hebben we te maken met problematische jeugdgroepen. Deze jongeren veroorzaken in groepsverband overlast of plegen strafbare feiten, zoals auto-inbraak, woninginbraak of straatroof. Het aantal jeugdgroepen fluctueert. Zo hadden we 2014 vier problematische groepen en in 2017 vijf groepen, waarvan één groep crimineel is. Omdat het registreren van jeugdgroepen na 2014 is gewijzigd, zijn deze aantallen niet onderling te vergelijken.

De aanpak

De afgelopen periode implementeerden we een nieuwe methodiek voor de aanpak van jeugdgroepen die overlast veroorzaken. Hiermee brengen we jeugdgroepen in beeld, bepalen we of en hoe deze aangepakt kunnen worden, en voeren dit samen met onze partners uit. Met deze aanpak anticiperen we op de ontwikkeling dat jongeren zich meer in fluïde netwerken begeven en vaker gelegenheidscoalities vormen.

Naast een groepsgerichte aanpak van jeugdgroepen werken we ook persoonsgericht. In multidisciplinaire overleggen (MDO's) en het Jeugdoverleg Risicjongeren (JOR) bespreken we individuele jongeren en de gewenste aanpak. We merken dat onze gezamenlijke aanpak effectief is, waarin we nauw samenwerken met politie, het Openbaar Ministerie en jongerenwerk. Het lukt ons doorgaans om de overlast te verminderen of weten negatieve groepsdynamiek te doorbreken. Wel ontstaan er continu nieuwe jeugdgroepen. We volgen samen met partners voortdurend de ontwikkelingen in wijken en weten elkaar goed te vinden.

Ook voeren we breed, preventief beleid waarmee we eraan bijdragen dat jongeren geen overlast veroorzaken of crimineel worden. We werken aan hun perspectief door integraal te kijken naar hun mogelijkheden op het gebied van scholing, werk, huisvesting en ondersteuning. Op deze manier helpen we kwetsbare jongeren op weg naar volwassenheid en voorkomen we zwaardere problematiek.

3.5 Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid gaat over rampenbestrijding en crisisbeheersing, verkeersveiligheid, brandveiligheid en externe veiligheid.

De situatie

De laatste jaren is in regionaal verband extra aandacht geweest voor de voorbereiding op vijf geprioriteerde risico's: een ziektegolf, overstroming, brand in dichtbebouwde binnenstad, verstoring van elektriciteitsvoorziening en paniek in menigte bij evenementen. Een aantal van deze risico's deden zich de afgelopen periode ook daadwerkelijk voor in Zwolle. Zo kregen we enkele keren te maken met hoge waterstanden van de IJssel, de Vecht of in de Zwolse stadsgrachten. Ook werden we getroffen door een grootschalige stroomuitval in 2016 en in 2017. Hierdoor hadden respectievelijk 2.000 en 26.000 huishoudens enkele uren geen stroomvoorziening. Verder hadden we te maken met brand in de binnenstad. Denk aan de branden in het Stedelijk Museum en boven een tapijtwinkel aan de Diezerkade, die beiden in 2017 plaatsvonden. Gelukkig zijn bij deze incidenten geen dodelijke slachtoffers te betreuren, maar helaas wel overlast of schade. Mede door de zelfredzaamheid van de Zwolse samenleving en de inzet van onze professionele hulpdiensten bleven de gevolgen beperkt.

Uit de landelijke Monitor Verkeersveiligheid 2017 blijkt dat het aantal verkeersongevallen met dodelijke afloop voor het derde jaar op rij niet is afgenomen en het aantal ernstige verkeersgewonden hoger is dan ooit sinds het begin van de registratie in 1993. Het grootste aantal slachtoffers betreft inzittenden van personenauto's en fietsers. In Zwolle hebben we jaarlijks gemiddeld twee dodelijke ongevallen en rond de 100 ongevallen met (ziekenhuis)letsel, zo blijkt uit de BLIQ Verkeersveiligheidsrapportage 2014-2017. Hiervan is een hoog percentage (brom)fietsers. In de omgevingsvisie (deel 1) constateerden we ontwikkelingen die de verkeersveiligheid de komende jaren onder druk zetten. Voorbeelden hiervan zijn een toenemend aantal ouderen dat deelneemt aan het verkeer of het toenemende gebruik van elektrisch aangedreven fietsen. Ook hebben we als stad ambities die van invloed

zijn op de verkeersveiligheid. We willen bijvoorbeeld stedelijk groeien, het fietsgebruik stimuleren en het gebruik van het centrumgebied intensiveren.

Uit cijfers van Brandweer IJsselland blijkt dat het aantal branden de laatste jaren licht daalde van 237 in 2014 naar 222 in 2017. De branden bestaan vooral uit buitenbranden, gebouwenbranden en branden van wegvervoer (respectievelijk 44%, 29% en 13% van het totaal).

Externe veiligheid gaat over de risico's die hebben te maken met de opslag, handelingen of transport van/met gevaarlijke stoffen. In Zwolle zijn verschillende risicobronnen, maar in de Beleidsvisie Externe Veiligheid 2013-2017 concludeerden we dat we overal voldoen aan het wettelijke basisniveau van veiligheid.

De aanpak

We werken op verschillende manieren aan het voorkomen van en de voorbereiding op noodsituaties. We informeren onze inwoners over risico's en geven ze daarbij een handelingsperspectief. Ook houden we toezicht op brandveiligheid bij het ontwikkelen van plannen en op het brandveilig gebruik van gebouwen met verhoogde risico's. Daarnaast hebben we oog voor veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zo werken we bijvoorbeeld samen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Hiermee versterken we de Zwolse dijken om de kans op een overstroming te verminderen. Verder dragen we zorg voor onze inwoners wanneer zich een noodsituatie voordoet. We organiseren bijvoorbeeld de opvang en verzorging, registreren slachtoffers en verlenen nazorg.

Voor fysieke veiligheid werken we regionaal samen met Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) en Omgevingsdienst IJsselland (OD IJsselland). Veiligheidsregio IJsselland werkt aan het voorkomen en het bestrijden van branden, ongevallen, rampen en crises. Zij doet dit onder meer door het inventariseren van risico's en het adviseren daarover, bijvoorbeeld bij evenementen en processen van ruimtelijke ordening. Ook bevordert VRIJ de samenwerking tussen hulpdiensten en participeert in veiligheidsnetwerken. Daarnaast is een belangrijk aandachtsgebied het stimuleren van het risicobewustzijn, (brand)veilig leven en de zelfredzaamheid van de samenleving. Met de beleidsagenda 2020-2023 geeft VRIJ richting aan de toekomst. Pijlers hierin zijn onder meer het anticiperen op nieuwe risico's, een toekomstbestendiger brandweer en de samenwerking met partners en inwoners. Onze andere partner, OD IJsselland, verzorgt vergunningen, houdt toezicht, handhaaft en adviseert in het kader van het omgevingsrecht en milieu. Dit omvat ook veiligheidsaspecten, zoals wet- en regelgeving voor gevaarlijke stoffen.

We bevorderen de objectieve en subjectieve verkeersveiligheid door te investeren in een veilige infrastructuur, snelheidsbeheersing en verkeersveilig gedrag. Ook behandelen wijkverkeersteams diverse vragen en klachten van inwoners over verkeer. Samen met externe partners als Veilig Verkeer Nederland, het onderwijs en de provincie geven we onze aanpak vorm in gerichte programma's en projecten. Denk aan het Verkeersexamen of een dode hoek cursus voor jongeren. Verder werken we aan de realisatie van een veilige infrastructuur zoals veilige fietsroutes, en behandelen we vragen en klachten van inwoners. Vanwege onze jarenlange inspanningen voor verkeersveiligheid wonnen we in 2016 de Nationale Verkeersveiligheidsprijs. De ontwikkelingen in de stad vragen de komende jaren meer en blijvende aandacht voor verkeersveiligheid. Wat dit betekent en hoe we daarop anticiperen, geven we verder vorm in de mobiliteitsvisie 'Op weg naar 2030'.

Tot op heden waarborgen we de externe veiligheid op basis van de kaders in de Beleidsvisie Externe Veiligheid 2013-2017. Kernwaarden hierin zijn het bieden van basisveiligheid, grip houden op risicobronnen, het beheersen van personendichtheden en het beheersen van gevoelige functies. Op deze manier gaan we transparant om met risico's. In de toekomst waarborgen we externe veiligheid op basis van de Omgevingswet, die naar verwachting in 2021 in werking treedt. De omgevingsvisie en het omgevingsplan zijn hierin leidend.

3.6 Ondernijnde criminaliteit

Ondernijnde criminaliteit gaat over georganiseerde misdaad waarbij de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Denk aan criminele netwerken in de drugshandel, illegale prostitutie of witwaspraktijken. Zulke vormen van criminaliteit zijn minder zichtbaar voor de gewone burger – er wordt daarom wel gesproken over 'hidden impact crime'.

Ondernijnde criminaliteit is internationaal verbonden, maar nestelt zich lokaal in wijken en buurten. In de landelijke Toekomstagenda Ondernijning benoemt de overheid hiervan verschillende praktijkvoorbeelden: een schatrijke crimineel die investeert in de lokale voetbalclub om zijn sociale positie te verstevigen, een criminele familie die werkgever, toezichthouder en sociaal werker is in de wijk, of criminele netwerken die een burgemeester intimideren of een gemeenteraad infiltreren.

De situatie

Ondermijnende criminaliteit vindt landelijk op grote schaal plaats. Nederland is een wereldwijd knooppunt voor drugshandel (onderzoeksrapport 'Waar een klein land groot in kan zijn' uit 2018), duizenden mensen worden slachtoffer van mensenhandel ('Slachtoffermonitor mensenhandel 2013-2017' uit 2018) en de Financial Intelligent Unit ontving in 2017 meer dan 360.000 registraties van ongebruikelijke transacties (Jaaroverzicht 2017). Criminelen verdienen met ondermijnende criminaliteit ontzettend veel geld: de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur schat de omvang hiervan tussen de 2,5 en tien miljard euro (onderzoeksrapport 'Ondermijning Ondermijnd' uit 2016).

Ook in Zwolle hebben we te maken met ondermijnende criminaliteit. In het vorige veiligheidsbeleid prioriteerden we de aanpak tegen illegale hennepsteelt en Outlaw Motorcycle Gangs. Om meer zicht te krijgen op de aanwezigheid van andere vormen van ondermijnende criminaliteit, maakten we recent een zogenoemd 'ondermijningsbeeld'. Hieruit blijkt dat er ook andere vormen van ondermijning aanwezig zijn, waaronder handel in harddrugs en fraude in de zorg. Tegelijkertijd is er nog beperkt zicht op ondermijnende criminaliteit.

De aanpak

We doen al een aantal jaren ervaring op met een integrale aanpak van concrete ondermijningscasussen. Deze integrale aanpak (gemeente, politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst) kwam voort uit het vermoeden dat er binnen bepaalde branches inmenging was van criminelen en het besef dat daarvoor een gezamenlijke aanpak noodzakelijk was. Deze integrale werkwijze is vervolgens ook gehanteerd bij de aanpak een zorgfraude casus en de aanpak van de OMG's. Mede door ons ontmoedigingsbeleid zijn de OMG's minder prominent aanwezig. We grepen in wanneer het moest, sloten clubhuizen en werkten nauw samen met onze partners en ondernemers. Verder paktten we illegale hennepsteelt aan door integraal te handhaven op basis van het regionale hennepconvenant- en protocol. Dit doen we in nauwe samenwerking met politie, OM, woningbouwcorporaties en netbeheerders.

Mede op basis van het ondermijningsbeeld, zien we een aantal ontwikkelpunten voor onze aanpak. Hierbij gaat het vooral om de beweging van symptoombestrijding naar systeemaanpak. Het blijkt namelijk dat onze organisatie op dit moment niet optimaal bewust is van het thema ondermijning. Ook is er soms sprake van handelingsverlegenheid. Een ander aandachtspunt is de integraliteit van onze aanpak, zowel intern als extern.

3.7 Radicalisering en polarisatie

De laatste jaren is er veel landelijke aandacht voor radicalisering en polarisatie. West-Europa heeft te maken met terroristische aanslagen en met enige regelmaat worden personen aangehouden omdat zij verdacht worden van betrokkenheid bij het voorbereiden van een aanslag. Volgens de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), is de kans op een aanslag in Nederland reëel, wat vooral komt door moslimextremisme. Zij signaleert dat de Nederlandse jihadistische beweging verandert, omdat uitreizen naar Syrië en Irak niet meer plaatsvindt. Jihadisten richten zich daarom nadrukkelijker op het verspreiden van het gedachtegoed in (online) netwerken en sociale activiteiten. De NCTV noemt de online beïnvloeding zorgelijk.

De situatie

In Zwolle lijkt de problematiek van radicalisering beperkt. Jaren geleden is een enkeling uitgereisd en daar bleef het bij. We kregen niet te maken met spanningen tussen bevolkingsgroepen en vaak blijkt er bij signalen - na een zorgvuldige duiding - sprake te zijn van geen of andere problematiek. Verder lieten we door het Verwey-Jonker Instituut en Bureau Beke onderzoeken of er voedingsbodems van radicalisering onder jongeren aanwezig waren. Daaruit bleek dat er geen sprake is van een zorgelijke situatie op dit gebied en dat voedingsbodems in beperkte mate voorkwamen. Maar ondanks deze geruststellende indicaties, zijn we ons ervan bewust dat deze geen garantie geven dat uitingen van radicalisering zich nooit in Zwolle zullen voordoen.

De aanpak

De laatste jaren intensiveerden we onze aanpak in het tegengaan van radicalisering. Hierbij hadden we oog voor het versterken van de bewustwording en kennis van professionals, om zo het signalerend en handelend vermogen van onszelf en onze partners te versterken. Daarnaast beschikken we over een werkwijze om signalen van radicalisering te kunnen duiden en om daarop effectief te interveniëren. Hierbij werken we intensief samen met andere partners, zoals de Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, de politie en het Openbaar Ministerie. Daarnaast onderhouden we warme relaties met moskeeën, sleutelfiguren en andere strategische netwerkpartners, zoals onderwijsinstellingen. Op deze manier werken we aan het principe van 'kennen en gekend worden', wat positief bijdraagt aan de gezamenlijke aanpak.

Ondanks het feit dat de problematiek in Zwolle beperkt lijkt te zijn, zal dit de komende jaren nog wel onze inzet vragen. Zoals blijkt uit het landelijk beeld is de problematiek

van radicalisering allerm minst verdwenen. Vanuit die wetenschap kan deze zich nog steeds in de stad manifesteren. Onze alertheid lijkt op de rampenbestrijding: de kans dat er iets gebeurt is klein, maar wanneer dit zo is zijn de gevolgen groot. Signalen die ons bereiken zullen we daarom zorgvuldig moeten blijven duiden, en wanneer er sprake is van een zorgwekkende situatie vraagt dit om adequaat handelen. Daarnaast blijft ook bewustwording van belang.

3.8 Digitale veiligheid

De toenemende digitalisering brengt ook (nieuwe) veiligheidsrisico's met zich mee. Digitale veiligheid gaat over cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. De eerste vorm gaat om criminaliteit waarbij informatie- en communicatietechnologie (ICT) wordt gebruikt of waarin dat zelf het doelwit is. Voorbeelden hiervan zijn verstoringen van ICT, het stelen van persoonsgegevens of fraude met betaalmiddelen. De tweede vorm gaat over traditionele vormen van criminaliteit die nu digitaal plaatsvinden, zoals oplichting of bedreiging via internet. In de praktijk raken deze twee vormen steeds meer verweven.

De situatie

Het onderwerp informatieveiligheid en cyberveiligheid staan steeds hoger op de landelijke agenda. In 2018 werd voor het eerst het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten gepubliceerd. Deze geeft inzicht in de belangrijkste bedreigingen voor informatieveiligheid van gemeenten. De top vijf bestaat uit dat mensen fouten maken, gemeenten kwetsbaar zijn, dreigingen ook van buiten de organisatie komen, de waan van de dag de agenda bepaalt en dat 'we niet weten wat we niet weten'.

Het Cybersecuritybeeld (CSBN) 2018 biedt inzicht in de belangen, dreigingen en weerbaarheid en daarmee samenhangende ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity in Nederland. Hieruit blijkt onder andere dat beroepscriminelen en statelijke actoren nog altijd de grootste dreiging vormen voor de nationale veiligheid. Doordat beroepscriminelen zich blijven ontwikkelen, neemt de dreiging hiervan toe. Voorbeelden van digitale aanvallen zijn het besmetten van systemen waarbij gegevens worden gewist of waarbij gegevens worden 'gegijzeld' en na pas na betaling vrijgegeven worden. Een ander voorbeeld is het stelen van persoonsgegevens: zo werden de gegevens van 174.000 Nederlandse passagiers en chauffeurs van Uber buitgemaakt. In het Cybersecuritybeeld wordt ook aangegeven dat de digitale weerbaarheid van Nederland onder druk staat. Digitale aanvallen worden steeds eenvoudiger om uit te voeren en de basismaatregelen hiertegen worden niet altijd genomen. Hierdoor ontstaat schade die voorkomen had kunnen worden. Het is op dit

moment (nog) niet mogelijk om een specifieke inschatting te geven over de weerbaarheid van organisaties en individuen. We kunnen dit daarom ook niet inschatten voor de Zwolse samenleving, maar we hebben ook geen aanleiding om aan te nemen dat dit afwijkt van het landelijk beeld.

De Risicorapportage Cyberveiligheid Economie 2018 van het Centaal Planbureau geeft aan dat Nederlanders vaker slachtoffer zijn van cyberdelicten dan van andere delicten, dat cybercriminaliteit toeneemt en dat de pakkans laag is. Uit de (eerste) Cybersecuritymonitor 2017 van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat één op de negen Nederlanders slachtoffer wordt van cybercrime. Hierbij gaat het dan om identiteitsfraude, hacken, koop- en verkoopfraude en cyberpesten. Ook bedrijven worden steeds vaker slachtoffer, zo blijkt uit het Nationaal Dreigingsbeeld van 2017. Naast het psychisch leed dat slachtofferschap met zich meebrengt, zorgt cybercrime ook voor een aanzienlijke financiële kostenpost. McAfee en Deloitte schatten de economische schade op respectievelijk 8,8 en 10 miljard euro.

Ook in Zwolle zijn inwoners slachtoffer van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Zo signaleert de politie dat een omvangrijk deel van de slachtoffers van fraude gaat over internetoplichting. De verwachting is dat de komende jaren dergelijke criminaliteitsvormen toenemen, met name vanwege de toenemende afhankelijkheid van internet.

De aanpak

De laatste jaren werden we bewuster van de uitdagingen die de digitale wereld met zich meebrengt. Daarom ontwikkelden we een informatiestrategie voor de jaren 2017 tot en met 2020 op basis van de ambities van de landelijke Digitale Agenda 2020. In onze strategie formuleerden we opgaven zoals het realiseren van een Zwolse digitale infrastructuur, het adresseren en ondersteunen van privacy en informatieveiligheid en het informatiegestuurd werken. De verwachting is dat cybercrime toeneemt en de digitale dreigingen toenemen. Omdat de weerbaarheid daartegen in de samenleving achterblijft, zien we aanleiding om onze strategie op deze onderdelen de komende jaren uit te bouwen en te verstevigen.

Update Gebiedsscan over 2017 gemeente Zwolle

versie 1.0 – februari 2018

Politie Oost Nederland
District IJsselland
Team Zwolle

Gemeente Zwolle

Voorwoord

Voor u ligt de gebiedsscan criminaliteit en overlast over het jaar 2017 van de gemeente Zwolle, samengesteld door het basisteam Zwolle van het politiedistrict IJsselland, eenheid Oost-Nederland. Met deze gebiedsscan informeert de politie het bestuur over lokale (on)veiligheids-ontwikkelingen.

Informatie

De gebiedsscan is een informatieproduct. De politie geeft hiermee invulling aan haar signalerende en adviserende taak. De gebiedsscan bevat geen uitputtende analyses en geen concrete voorstellen tot aanpak. Deze planvorming dient immers integraal en onder regie van de gemeente plaats te vinden.

Ontwikkelingen geven prioriteiten aan

De gebiedsscan is bedoeld om veiligheidspartners van politiespecifieke informatie te voorzien. Het gaat om gesignaleerde ontwikkelingen en trends op het gebied van criminaliteit, overlast, dader- en dadergroepen. In de gebiedsscan beschrijft de politie de meest in het oog springende ontwikkelingen van het afgelopen jaar 2017. Zo wordt de gemeente als het ware jaarlijks 'gefotografeerd'. Vanuit deze ontwikkelingen worden onderwerpen aangegeven die vanuit de optiek van de politie bijzondere aandacht verdienen.

Straatkennis koppelen aan systeemkennis

De inhoud van de gebiedsscan is tot stand gekomen door zogenoemde 'harde informatie' (informatie uit de systemen van de politie en andere organisaties) te koppelen aan de 'zachte informatie' (kennis die wijkagenten en andere frontlijnwerkers hebben). Politiemensen die werken in de wijk beschikken over kennis en informatie die niet zichtbaar en meetbaar zijn in computersystemen. Het zijn politiemensen op straat die vroegtijdig ontwikkelingen signaleren en die achtergronden kennen van gebeurtenissen in hun gebied. Deze informatie is tijdens werkbijeenkomsten met wijkagenten, informatiemedewerkers en analisten gedeeld, besproken en vastgelegd.

Maatwerk

Deze gebiedsscan is een basisproduct. De politie biedt voor ontwerp en uitvoering van veiligheidsplannen op verzoek ook tussentijdse trendanalyses en diepteanalyses op specifieke onderwerpen aan. De politie gaat ervan uit dat met deze update een bijdrage wordt geleverd aan het gemeentelijke veiligheidsbeleid.

Team Zwolle,
Freek Kuijper
Kees de Kruijff
Marc Roll
Michiel Snippe

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
1. Inleiding	3
1.1 VNG-BVH model	3
1.2 Stadsdeel West	3
1.3 Cijfers en samenvatting	3
1.4 Leeswijzer	5
2. Misdrijven	6
2.1 Vermogenscriminaliteit	6
2.1.1 Woningcriminaliteit	6
2.1.2 Voertuigcriminaliteit	10
2.1.3 Bedrijfscriminaliteit	12
2.1.4 Overige vermogensdelicten	13
2.1.5 Illegale handel	14
2.2 Gewelddelicten	16
2.2.1 Moord en doodslag	17
2.2.2 Straatroof en overvallen	17
2.2.3 Uitgaansgeweld	18
2.2.4 Huiselijk geweld (geweld in afhankelijkheidsrelatie)	20
2.2.5 Geweld tegen overheidsfunctionarissen	20
2.2.6 Risicowedstrijden Voetbal	20
2.3 Overige misdrijven	22
2.3.1 Zedendelicten	22
2.3.2 Aantasting openbare orde en openbare ruimte	22
3. Overlast en doelgroepen	24
3.1 Overlast een breed begrip	24
3.2 Wie veroorzaakt overlast	25
3.2.1 Overlast door zwervers en verwarde/overspannen personen	25
3.2.2 Drugs- en drankoverlast	27
3.2.3 Overlast jeugd	28
3.3 Persoonsgebonden aanpak en veelplegers	29
4. Aandachtspunten	31
5.1 Wijkgerichte aandachtspunten	31
5.1.1 Stadsdeel Midden	31
5.1.2 Stadsdeel Oost	31
5.1.3 Stadsdeel Noord	31
5.1.4 Stadsdeel West	31
5.1.5 Stadsdeel Zuid	32
5.2 Aandachtspunten voor heel Zwolle	32
5.2.1 Woninginbraken	32
5.2.2 Radicalisering	32
5. Bijlagen	33
Bijlage 1 Toelichting op misdrijven en incidenten	33
Bijlage 2 Transportmodel VNG-BVH	34
Bijlage 3 Wijkindeling Zwolle	36
Bijlage 4 Cijfers per wijk	38

1. Inleiding

In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van misdrijven en overlast (in Zwolle) toe.

1.1 VNG-BVH model

Gemeenten gebruiken voor de weergave van cijfers en het schrijven van veiligheidsplannen het zogenaamde 'VNG-model'. Dit model kent een rubricering die niet overeenstemt met de wijze waarop de politie vanuit haar 'registratiesysteem BVH' cijfers registreert en presenteert. In bijlage 1 van deze gebiedsscan is daarom een transportmodel VNG-BVH opgenomen.

1.2 Stadsdeel West

Deze gebiedsscan betreft een update van eerder uitgebrachte scans. In deze gebiedsscan zoomen we op een aantal gebieden in op stadsdeel West en dan vooral Stadshagen en Westenholte. Een klein stukje achtergrond ter inleiding.¹

Stadshagen

Op 1 januari 2017 had de wijk Stadshagen 23.930 bewoners. 6,5% meer dan op 1 januari 2014. De stad Zwolle is in dezelfde periode met bijna 2% inwoners gestegen. De continue stijging van het aantal inwoners heeft uiteraard ook invloed op het totaal aantal misdrijven. Van de 23.930 bewoners zijn 6.655 (27,8%) tussen de 0-15 jaar. Ter vergelijking: in heel Zwolle betreft dit 18,3%. 8% van de inwoners in Stadshagen is 65 jaar of ouder, tegenover 15% voor de stad Zwolle.

In Stadshagen zijn meer hoge inkomens dan gemiddeld in Zwolle. Het percentage werkloosheid en lage inkomens is iets lager dan gemiddeld en het percentage eenoudergezinnen en niet-westerse allochtonen is iets hoger dan gemiddeld in Zwolle.

Westenholte

Op 1 januari 2017 had de wijk Westenholte 5.370 inwoners. 1.060 (19,8%) inwoners zijn tussen de 0-15 jaar. Er wonen relatief evenveel ouderen als gemiddeld in Zwolle en iets meer jongeren. Er wonen relatief veel minder mensen met een niet-westerse achtergrond.

1.3 Cijfers en samenvatting

Op basis van de hieronder gepresenteerde cijfers van 2017 wordt een update gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van criminaliteit en overlast in de gemeente Zwolle. In onderstaande tabel zijn de cijfers van misdrijven van de afgelopen jaren opgenomen. Aan de hand daarvan kunnen we zien hoe criminaliteitsvormen zich in de afgelopen drie jaar hebben ontwikkeld. Het totaal aantal misdrijven in Zwolle is met 7% gedaald van 6.564 misdrijven in 2016 naar 6.084 misdrijven in 2017. De verschillende soorten misdrijven komen in hoofdstuk 2 uitgebreid aan de orde. Hieronder staan op hoofdlijnen de ontwikkelingen toegelicht.

¹ Bron: <https://allecijfers.nl/wijk/stadshagen-zwolle/> en het buurt voor buurt onderzoek Zwolle: <http://zwolle.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=a03775d1627f43db94563255b24ec47d#>

Misdrijven ² gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017	% verschil afgelopen jaar
Woningcriminaliteit	575	521	479	269	-44%
Voertuigcriminaliteit	2.023	1.902	1.334	1.162	-13%
Bedrijfscriminaliteit	652	568	561	456	-19%
Overige vermogensdelicten	1.087	1.122	870	822	-6%
Geweldsdelicten	797	755	697	705	1%
Zedendelicten	105	79	82	83	1%
Aantasting openbare orde en ruimte	969	841	781	905	16%
Illegale handel	322	626	699	689	-1%
Overige misdrijven	1.144	1.003	1.061	996	-6%
Totaal aantal misdrijven in Zwolle	7.674	7.417	6.564	6.087	-7%

Tabel 1 Misdrijven op hoofdthema's

Bron database gemeente BVH

Woningcriminaliteit

Het totaal aantal misdrijven onder de noemer woningcriminaliteit (woning- en schuurinbraken) in Zwolle is met 44% fors gedaald van 479 in 2016 naar 269 in 2017. Dit jaar daalt voor het eerst sinds 2014 het aantal voltooide woninginbraken fors. Vorig jaar steeg het aantal voltooide inbraken nog van 283 misdrijven in 2015 naar 293 misdrijven in 2016. In 2017 is het aantal gedaald naar 163.

Voertuigcriminaliteit

Het totaal aantal misdrijven van voertuigcriminaliteit is met 13% gedaald ten opzichte van 2016. Het merendeel van de daling vond plaats binnen de misdrijven diefstal uit/vanaf motorvoertuigen en – overige voertuigen. Het aantal fietsendiefstallen daalt eveneens nog verder.

Bedrijfscriminaliteit

Ten opzichte van 2016 is het aantal misdrijven afgenomen met 19%. De daling zit op meerdere soorten misdrijven, onder andere op een daling van inbraak of diefstal in en uit scholen.

Overige vermogensdelicten

Het aantal overige vermogensdelicten blijft dalen. Dit jaar met 6% van 870 misdrijven naar 822 misdrijven. Dit komt vooral door een daling van 31% op het misdrijf zakkenrollerij: van 140 misdrijven in 2016 naar 98 misdrijven in 2017.

Illegale handel

Onder illegale handel vallen drugshandel, mensenhandel, wapenhandel en fraude. Sinds 2015 worden fraudezaken door het Landelijk Fraude Meldpunt ook ingevoerd in het landelijke politiesysteem. Vóór 2015 werden de aangiften niet in het politiesysteem geregistreerd. Deze verandering in registratie heeft een forse stijging tot gevolg van het cijfer met betrekking tot fraude en dus ook illegale handel. Het aantal misdrijven lijkt zich nu te stabiliseren: in 2016 zijn 699 misdrijven geconstateerd tegenover 688 misdrijven in 2017.

Geweld

In Zwolle zien we voor het eerst sinds jaren een hele lichte stijging van het totale aantal geweldsdelicten. In 2012 werden er nog 978 geweldsdelicten gepleegd en tot aan 2016 is dit aantal gedaald tot 697 misdrijven. In 2017 zijn 704 misdrijven geregistreerd. Het aantal mishandelingen is dit jaar opnieuw gedaald van 247 naar 227 misdrijven. Het aantal

² Misdrijven zijn opgenomen aangiften of incidenten met een verdachte of slachtoffer maar zonder aangifte of incidenten van dusdanige zwaarte dat zij op basis daarvan als misdrijf worden aangemerkt.

misdrijven openlijk geweld tegen personen is echter gestegen en ook het aantal misdrijven mishandelingen is licht gestegen.

Zedendelicten

In 2017 vonden 78 geregistreerde zedendelicten plaats in Zwolle, dat is zo goed als hetzelfde aantal van 77 in 2016.

Aantasting openbare orde en openbare ruimte

Het aantal misdrijven aantasting openbare orde en openbare ruimte is met 16% gestegen van 781 naar 905 misdrijven. Dit heeft vooral te maken met het aantal vernielingen van/aan auto. In april/mei van 2017 hebben meerdere series van bekrassing en vernielingen plaatsgevonden in een aantal wijken in Zwolle.

Overlast

Het aantal overlastincidenten is na een stijging in de afgelopen jaren in 2017 gelijk gebleven ten opzichte van 2016. Hoewel het dit jaar het aantal incidenten in zijn totaliteit gestabiliseerd is, zien we de trend dat de geregistreerde misdrijfcijfers al jaren afnemen, maar dat de geregistreerde overlast toeneemt.

Het gelijkblijven van het totaal aan overlastincidenten heeft vooral te maken met een daling op verkeersoverlast en een daling van overlast door jeugd en de toename van de categorieën drugs/drankoverlast en verwarde personen. Het aantal incidenten drugs/drank overlast is opnieuw toegenomen van 558 naar 597, en de incidenten overlast door verwarde/overspannen personen is toegenomen van 728 naar 812 incidenten.

Incidenten overlast gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
2.1.1 Drugs/drankoverlast	434	467	558	597
2.3.1 Verkeersoverlast	686	624	777	682
2.4.1 Burengerucht	384	309	402	409
Overlast verwarde/oversp. personen	486	641	728	812
Overlast jeugd	773	796	956	862
Overlast zwervers	334	295	331	321
Overlast vuurwerk	214	236	144	190
2.6.6 Geluidsoverlast	1.302	1.440	1.441	1.460
Totaal overlastincidenten (totaal overlast van de categorieën in tabel)	4.613	4.808	5.337	5.333

Tabel 2 Overlastincidenten

Bron database gemeente BVH

1.4 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt het criminaliteits- en overlastbeeld van de gemeente samengevat weergegeven en worden gebruikte cijfers gepresenteerd en kort toegelicht. De lezer die een snel overzicht wil, kan zich beperken tot dit samenvattende hoofdstuk.

In hoofdstuk twee beschrijven we uitgebreid de verschillende criminaliteitsgebieden voor Zwolle en/of de stadsdelen. In de hoofdstuk drie staan de ontwikkelingen op het gebied van overlast en dadergroepen beschreven. In hoofdstuk vier heeft de politie vanuit haar optiek de belangrijkste aandachtspunten op een rij gezet. Omdat deze gebiedsscan een update betreft, zijn de aandachtspunten nauwelijks aangepast ten opzichte van de vorige gebiedsscan.

2. Misdrijven

Allereerst worden in dit hoofdstuk de belangrijkste vormen van vermogenscriminaliteit beschreven. Onder deze categorie vallen inbraken, diefstallen en illegale handel. Na vermogenscriminaliteit komen de geweldsdelicten aan de orde en tot slot de overige misdrijven.

2.1 Vermogenscriminaliteit

Onderstaand overzicht geeft de ontwikkelingen aan op het gebied van inbraak, diefstal en illegale handel over de jaren 2014 tot en met 2017.

Vermogenscriminaliteit gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	575	521	479	269
Voertuigcriminaliteit	2.023	1.902	1.334	1.162
Bedrijfscriminaliteit	652	568	561	456
Overige vermogensdelicten	1.087	1.122	870	822
Illegale handel	322	626	699	689

Tabel 3 Vermogenscriminaliteit gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

2.1.1 Woningcriminaliteit

Onder de noemer 'woningcriminaliteit' valt allereerst inbraak in woningen en in het verlengde daarvan inbraak in garage, kelderbox of tuinhuis. Woninginbraak wordt (evenals straatroof en overvallen³) gekwalificeerd als '*high-impact-crime*' vanwege de geestelijke en soms ook lichamelijke schade die slachtoffers hiervan ondervinden. In deze subparagraaf bespreken we de woninginbraken.

Niet alle woninginbraken zijn van hetzelfde kaliber. Allereerst rangschikken we onder deze delictvorm ook *pogingen* tot woninginbraak. In dergelijke gevallen is bijvoorbeeld schade toegebracht aan de woning, maar is men er niet in geslaagd de woning te betreden. Dit is overigens ook vaak een aanwijzing voor het type woninginbreker (gelegenheidsinbrekers). Het aantal woninginbraken is onder meer afhankelijk van het seizoen. Normaliter is er een stijging rond de zogenoemde 'donkere dagen' (oktober t/m maart).

Woningcriminaliteit gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
1.1.1 Diefstal/inbraak woning	443	432	416	223
Poging Diefstal/inbraak woning	144	149	126	60
Voltooide Diefstal/inbraak woning	299	283	290	163
A20 Gekwal. Diefstal in/uit woning	348	350	350	185
A30 Diefstal in/uit woning (geen braak)	93	79	64	36
B20 Inbraak Woning Met geweld	2	2	1	2
B30 Inbraak in/uit woning Met geweld (geen braak)	0	1	1	0
1.1.2 Diefstal/inbraak box/garage tuinhuis	132	89	63	46
Totaal woningcriminaliteit	575	521	479	269

Tabel 4 Woningcriminaliteit gemeente Zwolle

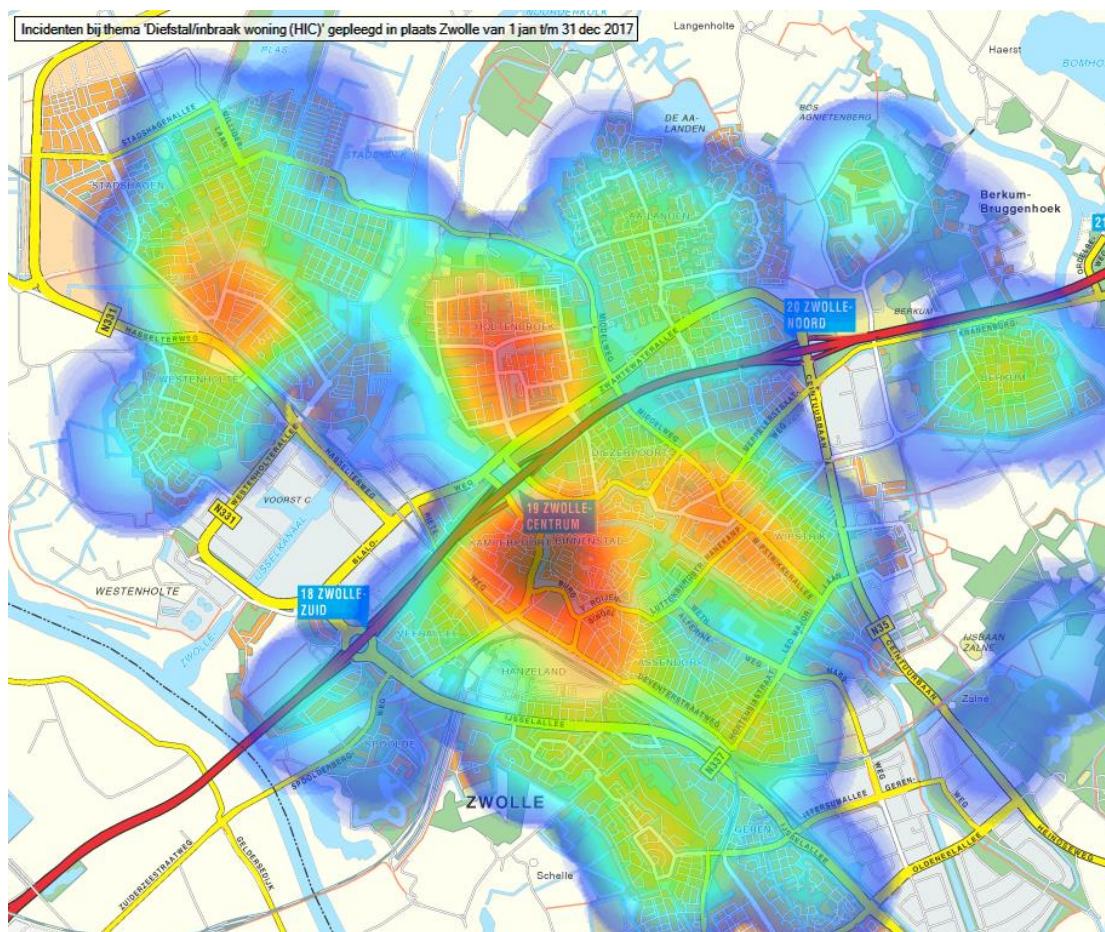
Bron dataset gemeente BVH

³ Dit wordt de WOS-aanpak genoemd (afkorting van **W**oninginbraak, **O**overvallen en **S**traatroof).

Het totaal aantal misdrijven onder de noemer woningcriminaliteit (woning- en schuurinbraken) in Zwolle is met 44% fors gedaald van 479 in 2016 naar 269 in 2017. Dit jaar daalt voor het eerst sinds 2014 het aantal voltooide woninginbraken fors. Vorig jaar steeg het aantal voltooide inbraken nog van 283 misdrijven in 2015 naar 293 misdrijven in 2016. In 2017 is het aantal gedaald naar 163.

Woninginbraken

De grootste daling van woninginbraken vond plaats in de wijken Assendorp, Aalanden, Holtenbroek, Schelle en Ittersum. In de wijken Binnenstad en Dieze-West zijn de woninginbraken zo goed als gelijk gebleven en in Kamperpoort is het aantal inbraken gestegen van 4 naar 9 misdrijven. In deze laatste wijk gaat het o.a. om drie insluipingen bij bejaarden. Op de onderstaande hotspotkaart is goed te zien waar in 2017 de meeste inbraken geconcentreerd plaatsvonden in Zwolle.

Figuur 1 Misdrijven woninginbraak (zowel pogingen als voltooide inbraken) in 2017

Woningcriminaliteit Zwolle per stadsdeel ⁴ in 2016 en 2017 ⁵	2016					2017				
	M	O	N	W	Z	M	O	N	W	Z
1.1.1 Diefstal/inbraak woning	62	83	105	67	99	49	50	44	46	34
Poging Diefstal/inbraak woning	17	19	36	18	36	10	12	7	17	14
Voltooide Diefstal/inbraak woning	45	64	69	49	63	39	38	37	29	20
1.1.2 Dfstl/inbrk box/garage tuinhuis	16	12	14	12	9	7	12	14	6	7
Totaal woningcriminaliteit	78	95	119	79	108	56	62	58	52	41

Tabel 5 Woningcriminaliteit per stadsdeel

Bron database gemeente BVH

Het aantal *voltooide* inbraken steeg vanaf april 2016 met een piek rondom de feestdagen in december 2016. Het aantal voltooide inbraken kwam in 2016 met 290 misdrijven daardoor iets hoger uitgekomen dan in 2015: 283 misdrijven. Door een aanhouding rond de kerst is de piek niet zo hoog geworden als in 2015. In 2017 zien we een ander beeld. Het aantal voltooide misdrijven is gedurende bijna alle maanden lager dan in 2016 en ook tijdens de donkere dagen is geen stijging geweest.

Figuur 2 Voltooide woninginbraken per maand in 2016 en 2017

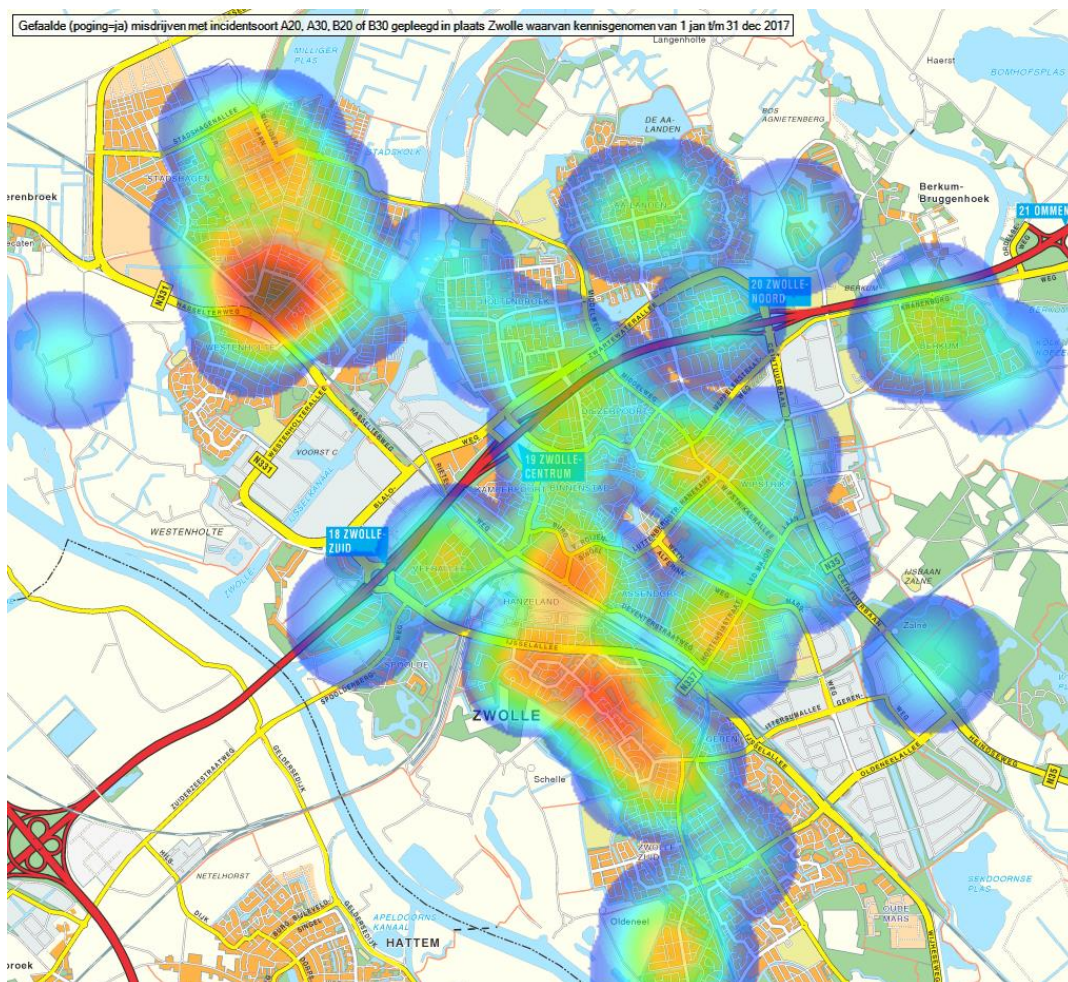
Pogingen

Het aantal *pogingen* van woninginbraak is in 2017 gedaald ten opzichte van 2016: van 126 naar 60 pogingen. Steeds meer buurten en wijken hebben een 'veilige wijk app', waarmee burgers onderling communiceren over verdachte situaties in de wijk. Ook is de beveiliging van huizen relatief goed op orde. In onderstaand figuur is de hotspotkaart met alleen de *pogingen van woninginbraak* weergegeven. In grote mate komt dit overeen met het totaal aan woninginbraken. Meest in het oog springend is het groot aantal pogingen tot woninginbraak in de wijk Schelle (Zwolle Zuid). Van de 15 gepleegde woninginbraken in dat gebied, zijn 'slechts' vijf voltooid en tien inbraken zijn kennelijk niet gelukt en bij pogingen gebleven.

In Stadshagen is opvallend dat het aantal pogingen in 2017 zo goed als gelijk is gebleven ten opzichte van 2016: 14 misdrijven in 2017 tegenover 15 in 2016. Het aantal voltooide inbraken is gehalveerd van 41 misdrijven in 2016 naar 20 in 2017.

⁴ Stadsdelen: **M**idden, **O**ost, **N**oord, **W**est, **Z**uid. In bijlage 2 is de verdeling van wijken over de stadsdelen opgenomen.

⁵ In bijlage 3 staan overzichten per stadsdeel/wijken van 2014-2017

Figuur 3 Aantal pogingen woninginbraak in 2017

Modus Operandi

Opvallende MO's in 2017 blijven cilinder trekken/uitboren en het gooien van stenen door de ruiten. Ook hebben we meerdere keren te maken gehad met babbeltrucs/insluipingen waarbij oudere mensen de dupe zijn. Personen komen met gladde praatjes binnen en houden de bewoner aan de praat. Ondertussen gaat de handlanger het huis door op zoek naar geld en sieraden. Eveneens opvallend in 2017 zijn de inbraken bij Chinese restauranthouders. Sommigen zijn al drie keer gedupeerd door een woninginbraak.

De meest voorkomende buit betreft nog steeds geld, sieraden, laptops, telefoons en spelcomputers.

Woninginbraak Soort woning	Aantal
Rijtjeswoning	61
Vrijstaand	54
Hoekwoning	33
Flat	25
Studentenwoning	14
Zonder1kap	9

Tabel 6 Woninginbraken verdeeld naar 'soort' huis

Aanpak en acties

Woninginbraak is een thema dat onze prioriteit heeft en waarop we veel investeren. We zetten daarbij steeds vaker zogenaamde 'onopvallende eenheden' ingezet. Deze politie-eenheden surveilleren tijdens de avond- en nachtelijke uren in burgerkleding en zijn alert op verdachte situaties en personen in de verschillende wijken. We houden vanuit preventief oogpunt zogenaamde 'witte voetjes acties'. Hierbij wordt letterlijk een 'wit voetje' achtergelaten bij woningen en schuren waar sprake is van een inbraakgevoelige situatie. Daarnaast sluiten we zoveel mogelijk aan bij thema-avonden in de wijk. Door middel van de zogenaamde PGA-methode (Persoonsgebonden aanpak) krijgen bekende criminelen extra persoonlijke aandacht op integraal niveau, waardoor criminele patronen doorbroken kunnen worden. Daarnaast houden we trends en ontwikkelingen up-to-date, zodat we hier goed op in kunnen spelen.

Schuurinbraken

Het totale aantal schuurinbraken in Zwolle is opnieuw fors verminderd van 132 in 2014 naar 46 in 2017. De daling vond plaats door de hele stad met uitzondering van stadsdeel Noord: daar is het aantal gelijk gebleven ten opzichte van 2016: beide jaren veertien misdrijven.

2.1.2 Voertuigcriminaliteit

Onder voertuigcriminaliteit vallen verschillende delicten: auto-inbraak, diefstal van auto's, maar ook fietsendiefstal en diefstal van brom- of snorfiets.

Voertuigcriminaliteit gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
1.2.1 Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	361	317	263	204
1.2.2 Diefstal van motorvoertuigen	69	46	84	25
1.2.3 Diefstal van brom-, -snor-, - fietsen	1466	1444	906	867
Diefstal fiets	1319	1275	817	741
Diefstal brom-, snorfiets	147	169	89	126
1.2.5 Diefstal af/uit/van overige voertuigen	127	95	81	66
Totaal Voertuigcriminaliteit	2023	1902	1334	1162

Tabel 7 Voertuigcriminaliteit gemeente Zwolle

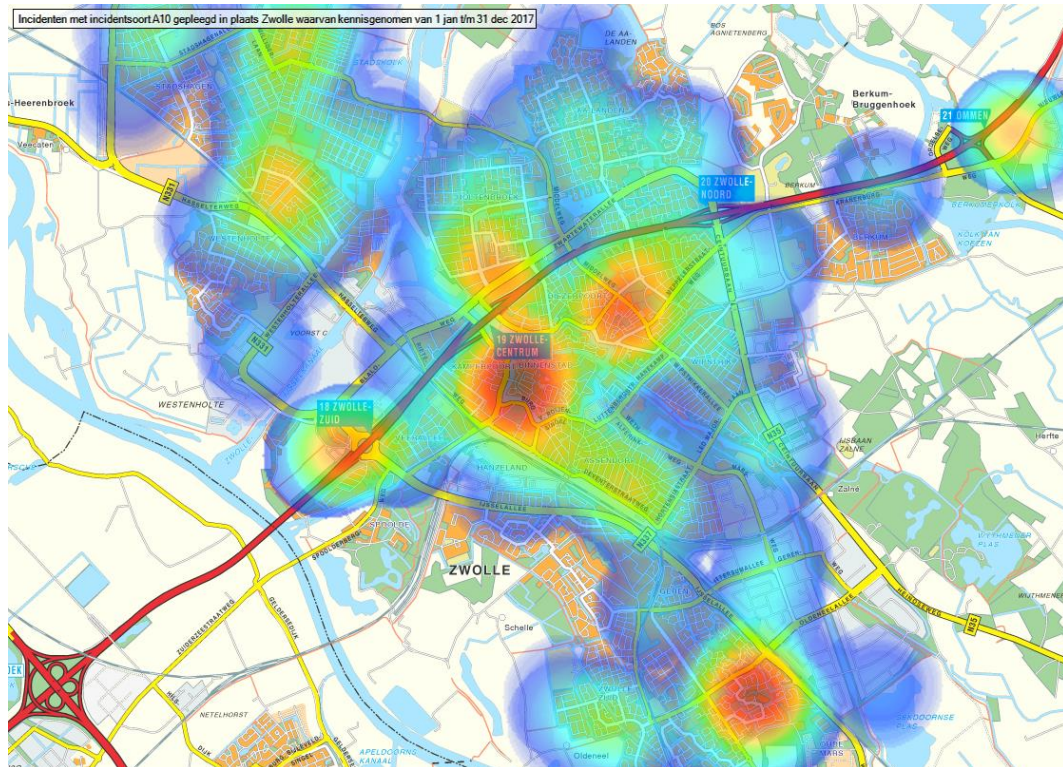
Bron dataset gemeente BVH

Auto-inbraak en diefstal van auto's

Auto-inbraak wordt formeel omschreven als 'diefstal uit, of vanaf motorvoertuigen'. In dat laatste geval (diefstal *vanaf* motorvoertuigen) gaat het om het stelen van banden, wioldoppen, benzine, kentekenplaten en dergelijke. Diefstal van kentekenplaten hangt vaak samen met het illegaal tanken (doorrijden - nadat er is getankt - zonder te betalen). Door gebruik te maken van illegale kentekenplaten is de benzinedief niet te achterhalen. In een klein deel van de gevallen gebeurt het ook dat gestolen kentekenplaten worden gebruikt voor andere criminele handelingen (pinpasfraude, overvallen, ramkraken e.d.).

Sinds een aantal jaar dalen de inbraken uit/vanaf motorvoertuigen in Zwolle. Wij vermoeden dat dit te maken heeft met het feit dat er uit de nieuwe auto's steeds minder te halen valt. De meeste componenten zijn geïntegreerd in de auto en daarmee niet eenvoudig mee te nemen. De inbraken die nog wel plaatsvinden, betreffen veelal de snelle en zichtbare buit. Daarnaast heeft op de carpoolparkeerplaats aan de Beukenallee een project plaatsgevonden en is eveneens daar veel verkeer geweest in verband met de bouw van de Prinsenpoort. We zien op die locatie dan ook de hotspot verdwijnen. Opvallend is dat een hotspot in Zwolle-Zuid is ontstaan. Begin mei 2017 heeft daar een serie auto-inbraken

plaatsgevonden waarbij gericht gezocht is naar auto's van de VW-groep en waarbij navigaties en airbags e.d. meegenomen zijn.

Figuur 4 Hotspotkaart auto-inbraken 2017

Het aantal misdrijven van *diefstal van motorvoertuigen* fluctueert door de jaren heen. Het aantal misdrijven ging van 69 in 2014 naar 46 misdrijven in 2015. In 2016 stegen de misdrijven naar 84 voertuigen en in 2017 is het aantal slechts 25 misdrijven. Dit lage aantal heeft vooral te maken met meerdere acties en aanhoudingen op groepen die zich in 2016 bezig hielden met de diefstal van motorvoertuigen. Na de aanhoudingen zijn de misdrijven fors gedaald.

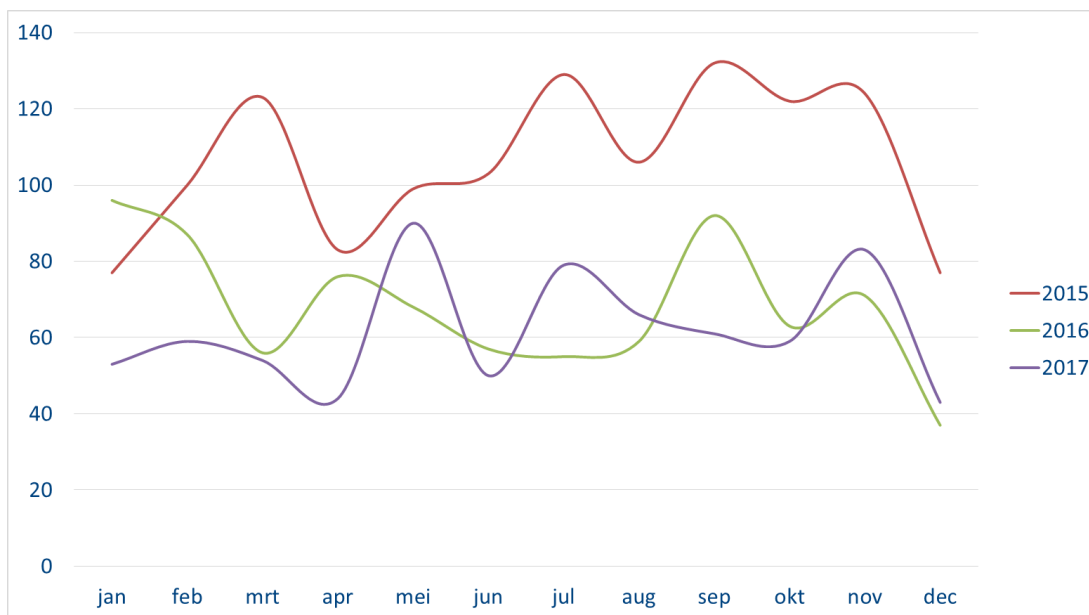
Diefstal (brom-, snor-) fietsen

Het totale aantal fietsendiefstallen is verder gedaald van 1.280 in 2015 naar 816 in 2016 naar 741 in 2017. Hoewel de aantallen dalen, blijven de belangrijkste hotspots in Stadsdeel Midden het stationsgebied en de Binnenstad. In Stadsdeel Oost is Deze West een hotspot.

Diefstal fiets Zwolle per stadsdeel	2014	2015	2016	2017
Midden	671	604	413	395
Oost	273	332	198	172
Noord	231	157	92	86
West	70	113	87	41
Zuid	74	69	27	47
Zwolle totaal	1319	1275	817	741

Tabel 8 Diefstal fiets per stadsdeel

Bron database gemeente BVH

Figuur 5 Aantal fietsendiefstallen per maand in 2014-2016

In Zwolle is een aantal politiemedewerkers gespecialiseerd (en alert) in het opmerken van gestolen fietsen en het werken met de lokfiets. Deze fiets zetten we veelvuldig in op de plekken waar de fietsen veel worden meegenomen.

De diefstal van het aantal bromfietsen was in 2016 laag in verband met de aanhouding van een dadergroep die zich bezighield met scooterdiefstallen. In 2017 zien we het aantal weer stijgen naar 126 misdrijven.

2.1.3 Bedrijfscriminaliteit

Onder deze noemer vallen zowel inbraken in bedrijven of instellingen, als diefstal uit bedrijven (waaronder winkeldiefstal) of instellingen. Het meest vaak zijn bedrijven en kantoren doelwit, maar ook scholen, sportcomplexen en winkels worden met enige regelmaat geconfronteerd met inbraken.

Bedrijfscriminaliteit gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
2.5.1 Dfstl/inbrk bedr. en instellingen	306	175	204	151
Inbraak winkel	49	31	23	19
Inbraak Bedrijf/ kantoor	82	56	59	50
Inbraak Sportcomplex	19	9	9	13
Inbraak Hotel/ pension	2	1	1	2
Inbraak school	13	9	23	4
Diefstal in/uit School	56	19	28	16
Diefstal in/uit Bedrijf/ kantoor	45	30	38	30
Diefstal in/uit Hotel/ pension	4	0	3	3
Diefstal in/uit Sportcomplex	36	20	20	14
2.5.2 Winkeldiefstal	346	393	357	305
Totaal bedrijfscriminaliteit	652	568	561	456

Tabel 9 Bedrijfscriminaliteit gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

Het totaal aantal misdrijven laat een forse daling zien van 561 misdrijven in 2016 naar 456 misdrijven in 2017. De belangrijkste oorzaken hier van zijn een daling van het aantal winkeldiefstallen en de inbraken en diefstal in/uit scholen.

De aantallen misdrijven op het gebied van bedrijfscriminaliteit zijn veelal afhankelijk van het beleid dat winkelketens en bedrijven voeren (vooral waar het gaat om winkeldiefstal). Zij wegen af of de lasten (het doen van aangifte) opwegen tegen de baten. De keuze geen aangifte te doen wordt veelal bewust gemaakt. Deze keuzes hebben invloed op de politiecijfers. Ook is in een aantal gebieden veel legstand (geweest). Ook dit heeft invloed op de cijfers.

Een mogelijke verklaring is eveneens een toename van bedrijventerreinen en winkelcentra in Zwolle die gebruik maken van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) of dit keurmerk uitbreiden naar meerdere sterren. Daarnaast zijn steeds meer bedrijventerreinen voorzien van camerabewaking.

Bedrijfscriminaliteit Zwolle per stadsdeel		2014	2015	2016	2017
2.5.1. diefstal bedrijven en instellingen	Midden	109	76	77	65
	Oost	78	39	56	41
	Noord	59	23	36	21
	West	32	24	22	12
	Zuid	28	13	13	12
	Zwolle totaal	306	175	204	151
2.5.2 Winkeldiefstal	Midden	205	223	184	174
	Oost	68	75	67	56
	Noord	29	51	55	29
	West	15	19	15	19
	Zuid	28	25	36	27
	Zwolle totaal	346	393	357	305

Tabel 10 Bedrijfscriminaliteit per stadsdeel

Bron database gemeente BVH

In Stadsdeel West hebben de wijkagenten persoonlijk contact met de winkels in het gebied om hen te bewegen aangifte te (blijven) doen. De contacten met de winkeliers zijn goed. Het winkelcentrum in Stadshagen heeft het keurmerk veilig ondernemen met drie sterren. Zij hebben o.a. een gezamenlijke beveiliging in dienst.

2.1.4 Overige vermogensdelicten

Hieronder valt een breed scala aan vermogensdelicten, o.a. zakkenrollerij behoort hiertoe.

Overige vermogensdelicten gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
1.2.4 Zakkenrollerij	239	207	142	98
1.6.2 Overige vermogensdelicten	848	915	728	724
Totaal overige vermogensdelicten	1.087	1.122	870	822

Tabel 11 Overige vermogensdelicten gemeente Zwolle

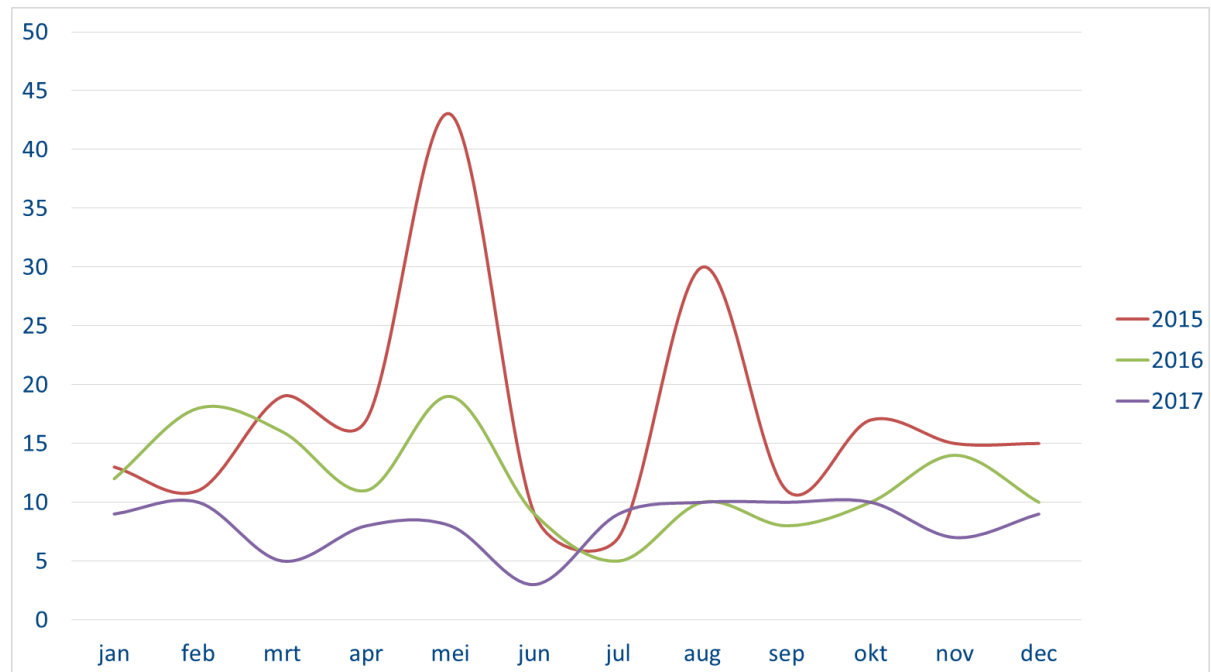
Bron dataset gemeente BVH

Zakkenrollerij

In 2017 daalt het aantal aangiften opnieuw fors ten opzichte van voorgaande jaren. Zakkenrollerij vindt vooral plaats in stadsdeel Midden: 66 van de 98 misdrijven vindt plaats in Stadsdeel Centrum (44 in de Binnenstad en 20 misdrijven in Assendorp). Zakkenrollerij vindt in de praktijk vaak plaats op plaatsen waar veel mensen samenkomen, zoals bij

evenementen. De politie adviseert organisatoren van evenementen over het belang van voorlichting over mogelijke zakkenrollerij tijdens evenementen zodat bezoekers hierop extra alert zijn.

In de afgelopen twee jaar is het opvallend dat de piek rondom de festivals is uitgebleven.

Figuur 6 Zakkenrollerij in Zwolle per maand

2.1.5 Illegale handel

Onder illegale handel vallen vier vormen van criminaliteit. Het gaat om drugshandel, mensenhandel, wapenhandel en fraude. Drugscriminaliteit, en dan vooral drugshandel op straat, is het meest zichtbaar voor bewoners en daardoor vaak verweven met (on)veiligheidsgevoelens.

Onder drugscriminaliteit vallen zowel het bezit van, de handel in, en het vervaardigen van softdrugs en harddrugs. Bij de handel gaat het om straathandel of handel vanuit (horeca)panden. Bij het vervaardigen van drugs gaat het vooral om hennepkwekerijen, maar soms ook om laboratoria waar synthetische drugs worden vervaardigd. Als er één terrein is verweven met criminaliteit (en overlast) dan betreft het drugs. Zo is een deel van de straatroof of inbraken gekoppeld aan verslavingsproblematiek en is bij een groeiend deel van de geweldsincidenten sprake van excessief alcohol – en/of drugsgebruik.

Drugshandel en drugsteelt zijn zogenoemde ‘aangifteloze’ of ‘slachtofferloze’ delicten en worden in de regel zo goed mogelijk afgeschermd. Bij een illegale drugsdeal hebben verkoper en koper een gedeeld belang om dit buiten het blikveld van de politie te doen. Dit betekent dat veel drugshandel en drugsteelt niet wordt geregistreerd. Deze ‘onderregistratie’ is overigens een structureel verschijnsel.

Illegale handel gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
3.1.1 Drugshandel	90	104	92	91
Bezit Hard-drugs	41	54	23	30
Bezit Softdrugs	20	21	27	30
Handel E.D. Hard-drugs	18	13	26	19
Handel E.D. Softdrugs	2	4	3	2
Vervaardigen Hard-drugs	1	0	0	0
Vervaardigen Softdrugs	8	12	13	10
3.1.2 Mensensmokkel	2	1	1	0
3.1.3 Wapenhandel	32	37	31	29
Bezit vuurwapens	11	8	9	4
Handel vuurwapens	0	1	0	0
Bezit overige wapens	21	28	22	25
Handel overige wapens	0	0	0	0
3.9.1 Horizontale Fraude	39	325	545	538
3.9.2. Verticale Fraude	9	5	8	4
3.9.3. Overige Fraude	150	154	22	27
Totaal Illegale Handel	322	626	699	689

Tabel 12 Aantasting illegale handel gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

Het totaalcijfer van het aantal misdrijven Illegale handel is dit jaar gestabiliseerd. In de afgelopen jaren was een opvallende stijging te zien. Deze toename was toe te schrijven aan een enorme stijging van het aantal misdrijven rondom (horizontale) fraude. Een verklaring voor deze stijging is het feit dat fraudezaken sinds 2015 door het Landelijk Fraude Meldpunt ingevoerd worden in het landelijke politiesysteem. Vóór 2015 werden de aangiften niet in het politiesysteem geregistreerd.

Hennepplantages

Bij hennepplantages werken we volgens het programma Aanpak Georganiseerde Hennepsteelt. Dit is een landelijke en uniforme werkwijze van de politie. In het district IJsselland werken wij met een regionaal coördinatiepunt hennep en per team minimaal twee medewerkers met het taakaccent hennep. De doelstelling is dat wij elke melding met betrekking tot hennep onderzoeken. Deze doelstelling is ook in 2017 weer behaald. Het basisteam Zwolle heeft een 100% controle van alle meldingen. Dit betekent dat elke melding die binnenkomt uitgelopen wordt. Ook kunnen hier acties uit voortvloeien, zoals ontmanteling van hennepplantages en het afpakken van crimineel verkregen vermogen. Bij invallen zijn planten, stekjes, toppen of geoogste planten aangetroffen. In een aantal gevallen was ook sprake van diefstal van stroom. Bij de 21 aangetroffen hennepkwekerijen zijn in totaal 26 verdachten aangehouden. In elf situaties was ook sprake van diefstal van stroom.

Hennepsteelt	2014	2015	2016	2017
Totaal District IJsselland	128	110	95	111
Zwolle	25	22	19	21

Tabel 13 Hennepsteelt gemeente Zwolle

Bron Hennep Excel bestand

Gemeenten hebben bestuursrechtelijke mogelijkheden om handel in en teelt van hennep tegen te gaan of de gelegenheid daartoe te bemoeilijken. Ook biedt de Opiumwet mogelijkheden om inrichtingen of woningen te sluiten. Bij de bestrijding van hennepkwekerijen werkt de politie nauw samen met de gemeente, woningbouwverenigingen, energiemaatschappijen, de belastingdienst en sociale dienst.

2.2 Geweldsdelicten

In deze paragraaf geven we de meerjarenontwikkeling aan ten aanzien van diverse vormen van geweld binnen de gemeente in zijn geheel, en eventueel meer specifiek in de verschillende wijken. Het accent ligt daarbij op opvallende trends in zowel positieve als negatieve zin. We gaan in op de verschillende vormen van geweld. Het gaat o.a. om uitgaansgeweld of geweld in afhankelijkheidsrelaties, straatroof en overvallen. Ook specifieke vormen van geweld zoals voetbalgeweld en buurtgeweld komen aan de orde. Daarbij is aandacht voor 'het beeld achter de cijfers'.

Soorten geweld

Grofweg worden twee soorten geweld onderkend: straatgeweld (geweld in het publieke domein) en geweld achter de voordeur (geweld in afhankelijkheidsrelaties⁶). Een kleine hoeveelheid geweldsmisdrijven heeft de code 'HG' (huiselijk geweld) meegekregen. Dit betreft iets meer dan 20% van het totaal aantal geweldsmisdrijven, namelijk ong. 150 misdrijven in 2017. De rest van de geweldsincidenten betreft dus straatgeweld. Bij straatgeweld wordt onderscheid gemaakt op grond van de intentie of de bedoeling van het geweld. Bij straatroof en overvallen (of de dreiging hiermee) wordt geweld gebruikt als middel (instrument) om een slachtoffer te beroven. We noemen dat instrumenteel geweld. Daar tegenover staat expressief geweld. Daarbij is het doel van het geweld het krijgen van status, de kick of de spanning, of gewoon 'voor de lol'. Vaak is bij dit soort geweld sprake van overmatig alcohol- of drugsgebruik.

Geweld Gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
1.4.2 Moord, doodslag	27	30	22	26
Poging Moord, doodslag	22	28	22	25
Voltooide Moord, doodslag	5	2	0	0
1.4.3 Openlijk geweld (personen)	52	23	19	35
1.4.4 Bedreiging	275	277	247	228
1.4.5 Mishandeling	404	409	385	395
1.4.6 Straatroof	27	11	12	18
1.4.7 Overval	12	5	9	3
Totaal Geweldsdelicten	797	755	697	705

Tabel 14 Geweldscriminaliteit gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

22% van de geweldsmisdrijven in Zwolle speelt zich af in de Binnenstad, namelijk 156 van de 705 misdrijven. In 2016 was dit aantal 19%, namelijk 132 van de 697 misdrijven.

Uit de onderliggende cijfers blijkt dat vier andere wijken eveneens een groot aandeel in het geweld hebben in de stad: de wijken Assendorp, Holtenbroek, Dieze (Oost en West), en Stadshagen (resp. 123, 83, 62 en 54 misdrijven). De wijk Assendorp kent twee hotspots waar het geweld plaatsvindt, namelijk het districts bureau van de politie aan de Koggelaan en het station. De overige geweldsmisdrijven vinden door de wijk heen plaats.

⁶ In plaats van Huiselijk Geweld, spreken we tegenwoordig over geweld in afhankelijkheidsrelatie.

Geweld Zwolle per stadsdeel		2014	2015	2016	2017
Geweld totaal	Midden	344	324	272	300
	Oost	157	150	159	141
	Noord	136	144	108	125
	West	88	74	81	82
	Zuid	71	63	73	56
	Zwolle totaal	797	755	697	705
Waarvan:					
1.4.4. Bedreiging	Midden	103	100	74	73
	Oost	49	49	76	63
	Noord	53	73	39	45
	West	35	29	29	26
	Zuid	34	26	28	21
	Zwolle totaal	275	277	247	228
1.4.5. Mishandeling	Midden	192	193	172	189
	Oost	84	87	68	61
	Noord	61	57	61	68
	West	43	38	46	48
	Zuid	24	34	37	29
	Zwolle totaal	404	409	385	395

Tabel 15 Geweld per stadsdeel

Bron database gemeente BVH

2.2.1 Moord en doodslag

In 2017 hebben er in Zwolle geen moorden of doodslagen plaatsgevonden.

2.2.2 Straatroof en overvallen

Straatroof en overvallen hebben – naast woninginbraak (zie voorgaande paragraaf 2.1) – hoge prioriteit.⁷ Ze worden alle drie gekwalificeerd als *'high-impact-crime'* vanwege de geestelijke en soms ook lichamelijke schade die slachtoffers hiervan ondervinden.

Straatroof en een deel van de overvallen zijn in de optiek van betrokken veiligheidsdeskundigen meer en meer te karakteriseren als 'gelegenheidscriminaliteit'.

Toevallige passanten (veelal jongeren) worden 'voor de lol' bedreigd, geïntimideerd of in elkaar geslagen en 'en passant' gedwongen hun fiets, mobieltje of geld af te geven.

Door het impulsieve karakter is er moeilijk een patroon te ontdekken in straatroof. Locaties en tijdstippen wisselen vrij willekeurig. Dat bemoeilijkt een gerichte aanpak.

De overvallen zijn deels van hetzelfde niveau. Het gaat dan veelal om impulsieve berovingen van kleine ondernemers. Voorlopige analyses wijzen uit dat we hier te maken hebben met relatief jonge daders. Soms maken ze deel uit van criminele (jeugd)groepen die zich bezighouden met allerlei vormen van groepsriminaliteit, zoals auto-inbraak en woninginbraak. Straatroof is dan één van de delicten waar deze jongeren zich af en toe – meestal groepsgewijs – aan schuldig maken. Naarmate bijvoorbeeld woninginbraak door allerlei preventiemaatregelen moeilijker wordt, wijkt een deel van hen uit naar straatroof of een overval; een andere snelle manier om aan geld te komen. Een dergelijke verschuiving in delictsoort wordt aangeduid als het waterbedeffect. Men drukt op één plaats en ergens anders duikt het weer op. Men sorteert eigenlijk vooral effect als men er in slaagt de dader(s) of dadergroepen aan te pakken.

⁷ Dit wordt de WOS-aanpak genoemd (afkorting van **W**oninginbraak, **O**vervallen en **S**traatroof).

Op landelijk niveau is er sprake van een dalende trend in het aantal overvallen en straatroven. Deze trend is deels ook in Zwolle zichtbaar. In vergelijking tot voorgaande jaren is een sterke afname zichtbaar van dit soort delicten. Ten opzichte van 2016 is echter het aantal straatroven weer gestegen. In 2017 hebben in Zwolle achttien straatroven plaatsgevonden tegenover twaalf straatroven in 2016. Dit aantal was in 2014 nog 27. Het aantal overvallen is fors gedaald ten opzichte van 2016, van twaalf misdrijven in 2016 naar drie in 2017.

2.2.3 Uitgaansgeweld

Het grootste deel van de Zwolse horeca bevindt zich in de binnenstad van Zwolle. Het geweldscijfer in de Binnenstad is in 2017 met 156 misdrijven licht gestegen ten opzichte van 2015 en 2016, resp. 137 en 132 misdrijven. Het meeste geweld komt voor in de horecagebieden/straten: Melkmarkt/Grote Markt, Voorstraat, Oude Vismarkt, grote Kerkplein en Jufferenwal.

Evaluatie pilot sluitingstijden horeca

Sinds augustus 2016 vindt de pilot van vrije sluitingstijden in de horeca plaats. Deze pilot is geëvalueerd en gemonitord in een afzonderlijk traject. Meest voorkomende incidenten⁸ waar politiemedewerkers mee te maken krijgen tijdens de uitgaansavonden zijn *ruzie en vechtpartijen (zonder gevolgen)*, *overlast ivm alcohol/drugs*, *eenvoudige mishandelingen*, *melding overlast jeugd*, *belediging en openbare dronkenschap*.

Uit cijfermatige evaluatie blijkt een stijging van aantal incidenten van zaterdag op zondagnacht in de laatste twee kwartalen van 2016 en de eerste twee kwartalen van 2017 ten opzichte van dezelfde periode in de voorgaande jaren. Het totaal aantal incidenten in de nachtelijke uren zit voor de pilotperiode op totaal 826 incidenten. In dezelfde periode in het jaar 2015-2016 waren dit 689 en in 2014-2015 728 incidenten. De stijging is niet 1-op1 te relateren aan de verandering in sluitingstijden. Mogelijk zijn deze veranderingen te verklaren door bijvoorbeeld een wijziging in manier van vastleggen, invloed van live uitkijken van camerabeelden of een veranderde werkwijze of omstandigheden

Er is geen specifieke categorie incidenten aan te wijzen waar de genoemde stijging aan toe te wijzen is. We zien wel een stijging op *openbare dronkenschap* en *eenvoudige mishandeling*, maar deze stijging zorgt niet voor de volledige toename. Opvallend is dat de incidenten *ruzie/twist* en *vechtpartij* géén stijging laten zien.

Incidenten tijdens de uitgaansuren in de Binnenstad Zwolle			
Soort incident	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Ruzie/twist (zonder vervolg)	267	240	249
Overlast ivm alcohol/drugs	77	97	102
Eenvoudige mishandeling	86	47	78
Melding overlast jeugd	48	61	67
Vechtpartij (zonder vervolg)	41	31	35
Belediging	33	29	47
Ongeval/onwel persoon	19	44	34
Openbare dronkenschap	20	22	40
Totaal aantal incidenten⁹	728	689	826

Tabel 16 Incidenten tijdens uitgaansuren

⁸ N.B. dit betreffen incidenten, géén misdrijven die in andere tabellen genoemd staan. Zie bijlage 1 voor meer uitleg in het verschil tussen misdrijven en incidenten.

⁹ Het totale aantal is niet de optelling van de incidenten in de tabel, maar betreft meer incidenten. Deze aantallen zijn in absolute waarden dusdanig klein, dat ze in dit overzicht niet zijn meegenomen.

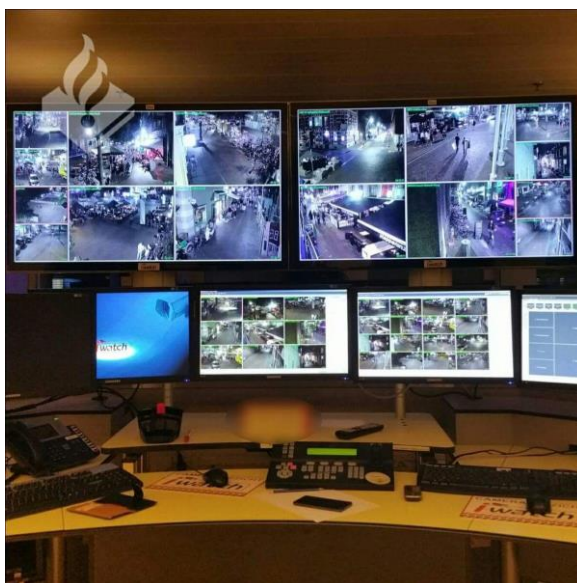
De locatie waar de incidenten plaatsvinden is wel opvallend gewijzigd: we zien bijna een verdubbeling van het aantal incidenten op de Melkmarkt en Grote Markt. Dit sluit ook aan bij de ervaringen van de politiemedewerkers.

Locatie waar incidenten (uit tabel 18) plaatsvinden	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Voorstraat	105	86	121
Melkmarkt	61	45	80
Grote Markt	41	41	80
Grote Kerkplein	11	27	48
Oude Vismarkt	26	42	43
Jufferenwal	40	23	40

Tabel 17 Straten waar de meeste incidenten tijdens het uitgaan plaatsvinden.

Om te zorgen dat de binnenstad veilig blijft, zetten we op de zaterdagnacht altijd een team van 4 bikers in. Op deze manier zijn we bij een incident snel ter plaatse en kunnen we opstootjes vaak al in de kiem smoren. Ook zijn bikers eenvoudiger aanspreekbaar, wat het veiligheidsgevoel vergroot. Er heeft in de afgelopen jaren een kwaliteitsslag plaatsgevonden door een vast horecapolitieteam te vormen. Dit team wordt speciaal getraind voor een eenduidig optreden in de horeca. Een vast team zorgt bovendien voor herkenbaarheid en een betere onderlinge samenwerking. In samenwerking met de ondernemers (KHN) en de gemeente zijn collectieve huisregels opgesteld. Ook dit zorgt voor meer eenduidigheid in toezicht en handhaving.

Cameratoezicht blijft een belangrijke factor binnen de horeca. Door het uitkijken van de camera's in het regelcentrum vergroten we gezamenlijk de heterdaadkracht. De beeldregisseur stuurt de politiemedewerkers gericht naar de locaties en eventuele daders. Als politie zijn we hierdoor snel ter plaatse en weten we veelal ook wie de daadwerkelijke aanstichter is van onrust. Cameratoezicht heeft daardoor een zekere preventieve werking: bij het ontstaan van onrust kunnen politiemedewerkers al aangestuurd worden om op de locatie langs te gaan. Dat wil dus zeggen: voordat het daadwerkelijk escaleert in grote vechtpartijen is de politie al ter plaatsen om de rust te bewaren. Goede zichtbaarheid van de politie (de gele hesjes) zorgt er dan vaak voor dat de onrust verdwijnt.

2.2.4 Huiselijk geweld (geweld in afhankelijkheidsrelatie)

Huiselijk geweld komt overal voor. De politie kan ook – zonder aangifte – besluiten tot actie over te gaan. Huiselijk geweld is en blijft een prioriteit. Zeker als wij ons realiseren dat er slechts een klein deel van het aantal huiselijk geweldsincidenten naar buiten komt. En bij al die gevallen gaan we er vanuit dat aangevers al vaker slachtoffer zijn geweest van geweld. Huiselijk geweld heeft daarom duidelijk de aandacht van de politie en partners.

Huisverboden

Sinds bijna tien jaar is het mogelijk via een huisverbod de pleger van huiselijk geweld tijdelijk uit huis te plaatsen. De pleger van huiselijk geweld wordt hiermee voor een kortdurende periode (10 dagen) verboden thuis te komen en hij/zij mag geen contact hebben met de in de beschikking genoemde gezinsleden en/of huisgenoten. Daarmee wordt een escalatie van huiselijk geweld voorkomen. In deze periode wordt tevens alles in het werk gesteld om dader en slachtoffer(s) te begeleiden naar hulpverlening (snelle interventie). Een huisverbod kan verlengd worden tot maximaal vier weken. In 2017 zijn in de gemeente Zwolle 24 huisverboden opgelegd in vergelijking tot 21 in 2015. Er wordt nauw samen gewerkt met zowel de gemeente als Veilig Thuis. Het is nog niet bekend waar de daling vandaan komt ten opzichte van de jaren 2014 en 2015.

Huiselijk geweld	2014	2015	2016	2017
Huisverboden	42	30	21	24

Tabel 18 Huisverboden

Bron HG

2.2.5 Geweld tegen overheidsfunctionarissen

Werknemers met een publieke taak hebben regelmatig te maken met agressie en geweld tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden. Het kabinet vindt dit onacceptabel en is van mening dat werknemers met een publieke taak zonder beletsel en zonder enige vorm van drang en dwang hun werk moeten kunnen uitvoeren. Om dit te bereiken heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties eind 2007 het programma Veilige Publieke Taak geïnitieerd. Het programma richt zich op het terugdringen van agressie en geweld tegen werknemers en organisaties met een publieke taak. In 2017 is 57 keer aangifte gedaan van geweld tegen politiemedewerkers. In 2016 lag dit rond de 50 keer aangifte. Met betrekking tot dit onderdeel zijn er geen opvallende zaken. Er wordt hard opgetreden tegen geweld tegen overheidsfunctionarissen. Dit is afgesproken met het hele politieteam.

Vanaf 2012 is er binnen de regio IJsselland toegenomen aandacht voor de aanpak van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak. In de gemeente Zwolle deden in 2016 ongeveer 70 mensen met een publieke taak aangifte. Bijna twintig aangiften komen vanuit het openbaar vervoer. Het station Zwolle vervult in veel gevallen daarbij een centrumfunctie.

2.2.6 Risicowedstrijden Voetbal

We hebben als politie tweewekelijks casusoverleg met PEC Zwolle, bestuur en openbaar ministerie. Dit overleg is doeltreffend gebleken. Supporters die zich misdragen, nodigen we uit en wijzen we op hun gedrag. Ook worden supporters die strafbare feiten plegen, uitgesloten van de voetbalwedstrijden, door middel van een stadionverbod.

In 2016 en 2017 is verder ingezet op normalisatie rondom het voetbal in Zwolle. We keken nog kritischer naar combiregelingen van supporters van de uit spelende ploeg. Wij streven ernaar om de combiregelingen te versoepelen, waarbij er sinds 2015 ook steeds meer

alcohol in het uitvak wordt geschonken. Verder zetten we in op het combineren van (politie)functies tijdens een voetbalwedstrijd om capaciteitswinst te behalen. Het seizoen 2016/2017 heeft uiteindelijk geresulteerd in een vermindering van de inzet: 796 uren inzet t.o.v. 962 uren inzet in het seizoen 2015/2016.

Door de individuele aanpak (waarbij individuen uit de anonimiteit worden gehaald, deels strafrechtelijk en/of lokaal worden aangepakt), de versoepeling van de combiregelingen en het combineren van functies, proberen wij de politie-inzet te verminderen. Uiteindelijk hangt de inzet van capaciteit vooral af van de positie die PEC Zwolle en de tegenpartij op de ranglijst innemen.

2.3 Overige misdrijven

Het aantal overige misdrijven is licht gedaald ten opzichte van 2016, van 1.061 naar 996 misdrijven in 2017. Onder overige misdrijven vallen de aangiftes die niet onder een van de eerder genoemde soorten misdrijven benoemd zijn. Het gaat om zeer uiteenlopende aangiften waardoor geen eensluidende verklaring kan worden gegeven.

Overige misdrijven gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
Overige misdrijven	1.144	1.003	1.061	996

Tabel 19 Overige misdrijven gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

2.3.1 Zedendelicten

In 2017 vonden 83 geregistreerde zedendelicten in Zwolle plaats. Dit aantal is vergelijkbaar met voorgaande jaren. In de onderstaande tabel is een onderverdeling in verschillende categorieën gemaakt.

Zedendelicten gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
Openbare schennis der eerbaarheid	22	22	21	17
Verkrachting	15	10	20	22
Aanranding	20	18	15	19
Overige zedenmisdrijven	15	9	8	6
Pornografie	0	0	1	0
Incest/Afhankelijkheid/Wilsonbekwame	5	1	4	4
Seksueel Misbruik Kinderen (geen incest)	4	3	6	7
Overige zedendelicten	24	16	6	8
Totaal Zedendelicten	105	79	82	83

Tabel 20 Zedendelicten gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

2.3.2 Aantasting openbare orde en openbare ruimte

Het aantal misdrijven aantasting openbare orde en openbare ruimte is ten opzichte van 2016 fors gestegen van 781 naar 905 misdrijven. Het aantal is daarmee vergelijkbaar met de aantallen uit 2014. De stijging komt door een toename binnen de zogeheten zaaksbeschadiging en daarbinnen de categorie *vernielingen van aan/auto*. Dit heeft te maken met een serie vernielingen in mei 2017 in twee opeenvolgende weekenden. In vooral Zwolle Oost (vooral Indische Buurt) zijn toen vele auto's bekrast door vandalen. In totaal betrof dit meer dan zestig auto's.

Aantasting openbare orde en openbare ruimte gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
1.6.1 Brand/ ontploffing	42	25	38	28
2.2.1 Vernieling cq. zaaksbeschadiging	895	792	704	840
Vernieling van/aan auto	351	315	256	404
Vernieling van/aan openbaar vervoer/abri	6	4	2	0
Vernieling van/aan openbaar gebouw	30	38	32	23
Vernieling overige objecten	504	430	411	410
Openlijke geweldpleging tegen goederen	4	5	3	3
3.6.4 Aantasting openbare orde	32	24	39	37
Totaal Aantasting Openbare Orde/Ruimte	969	841	781	905

Tabel 21 Aantasting openbare orde en openbare ruimte gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

2.2.1 Vernieling/zaaksbeschadiging Zwolle per stadsdeel	2014	2015	2016	2017
Midden	257	213	178	205
Oost	176	170	132	216
Noord	156	156	129	155
West	128	127	136	136
Zuid	177	125	128	128
Zwolle totaal	895	792	704	840

Tabel 22 Vernieling/zaaksbeschadiging per stadsdeel

Bron dataset gemeente BVH

3. Overlast en doelgroepen

In dit hoofdstuk worden verschillende vormen van overlast beschreven. De aandacht richt zich tevens op de belangrijkste overlastlocaties. Gekeken wordt naar waar deze zich bevinden, welke vormen van overlast zich daar afspelen, of er zicht is op overlastveroorzakers en op welke wijze deze overlast wordt aangepakt.

3.1 Overlast een breed begrip

Onder de noemer 'overlast' vallen allerlei zaken waar bewoners zich ernstig aan ergeren of duidelijk last van ondervinden. Overlast kan veroorzaakt worden door groepen jongeren, uitgaanspubliek, drugsverslaafden, zwervers, psychisch gestoorden of door afwijkend gedrag van bewoners in een wijk. Ook overlast bij evenementen en verkeeroverlast zijn veelvoorkomende thema's. Onderstaand overzicht geeft de ontwikkelingen aan van verschillende geregistreerde vormen van overlast over de jaren 2014 tot en met 2017.

Incidenten overlast gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
2.1.1 Drugs/drankoverlast	434	467	558	597
2.3.1 Verkeeroverlast	686	624	777	682
2.4.1 Burengerucht	384	309	402	409
Overlast verwarde/oversp. personen	486	641	728	812
Overlast jeugd	773	796	956	862
Overlast zwervers	334	295	331	321
Overlast vuurwerk	214	236	144	190
2.6.6 Geluidsoverlast	1.302	1.440	1.441	1.460
Totaal overlastincidenten	4.613	4.808	5.377	5.333

Tabel 23 Overlast gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

Overlast die bewoners ondervinden is voor een deel objectief vast te stellen. We hebben het dan over zaken die bewoners bij de politie melden zoals vernieling, openlijke provocatie of intimidatie, geluids- of parkeeroverlast, overlast door drugshandel en dergelijke. Overlast is daarnaast ook persoonlijk (subjectief) gekleurd en de wijze waarop bewoners met een overlastsituatie omgaan verschilt. De één probeert een zaak zelf op te lossen, de ander belt de politie of schakelt buurtbemiddeling in en niet onbelangrijk is dat een ander zich weliswaar ergert maar verder geen actie onderneemt. Het is duidelijk dat een deel van de overlast niet wordt gemeld en dus niet wordt geregistreerd. Om die reden is het essentieel ook andere signalen op dit gebied op te pikken.

Op bepaalde locaties in de stad zien we een clustering van groepen burgers met sociale problematiek. In het Buurt voor Buurt onderzoek van de gemeente komt dit vaak goed naar voren. Ook als politie merken wij dat veel problemen samen vallen en bepaalde straten/wijken veel aandacht van ons nodig hebben. In sommige wijken is het plaatsingsbeleid door de sociale woningbouw goed afgestemd met partners. In sommige buurten is dit ook niet het geval. Wij pleiten er voor het plaatsingsbeleid zo eenduidig mogelijk uit te voeren, in goede afstemming met alle partners. Op deze manier kunnen we aan de voorkant veel problemen voorkomen.

3.2 Wie veroorzaakt overlast

Overlast kan onder andere in beeld worden gebracht door te kijken wie de overlast veroorzaakt. Dat kunnen groepen, maar ook individuele personen zijn. Een belangrijk deel van de overlast wordt bijvoorbeeld veroorzaakt door jongeren die in de wijk rondhangen of in het weekend uitgaan. Ook bewoners met verward gedrag en/of een sociaal onaangepaste levensstijl blijken voor de nodige overlast in hun woonomgeving verantwoordelijk te zijn. Nauw gelieerd aan huiselijk geweld is de overlast als gevolg van relatieproblemen (burengerucht).

Overlastincidenten op bepaalde thema's Per stadsdeel		2014	2015	2016	2017
Overlast verwarde/ overspannen personen	Midden	154	217	247	289
	Oost	136	142	194	196
	Noord	74	128	94	146
	West	62	71	117	86
	Zuid	51	76	74	92
	Zwolle totaal	486	641	728	812
Overlast zwervers	Midden	176	150	173	120
	Oost	90	68	61	110
	Noord	47	58	64	66
	West	7	8	4	6
	Zuid	12	9	28	19
	Zwolle totaal	344	295	331	321
2.4.1 Burengerucht	Midden	53	45	60	48
	Oost	83	63	58	73
	Noord	89	88	90	126
	West	83	49	101	86
	Zuid	76	64	93	76
	Zwolle totaal	384	309	402	409

Tabel 24 Overlastincidenten op thema per stadsdeel

Bron dataset gemeente BVH

3.2.1 Overlast door zwervers en verwarde/overspannen personen

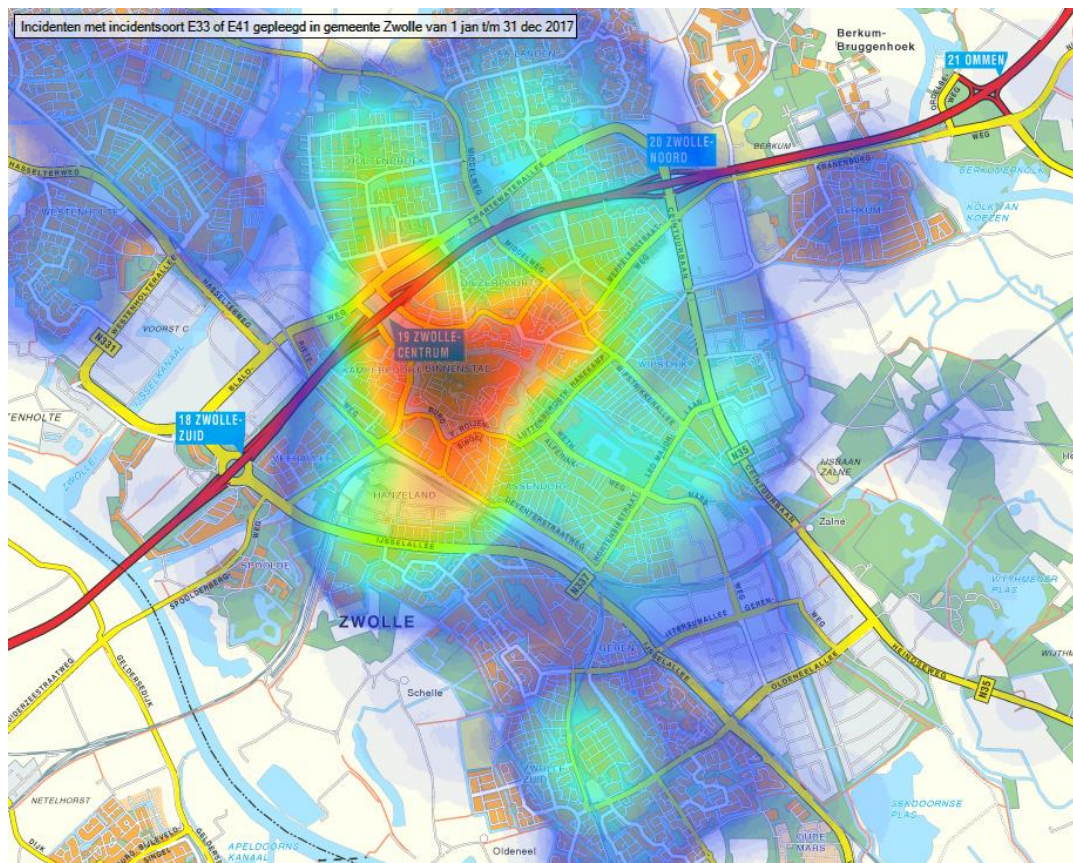
Zwolle heeft, als centrumgemeente, een aantrekkelijke werking ten aanzien van personen die door anderen als overlastgevend ervaren kunnen worden. Opvallend is dat dit jaar ook een heel groot deel van de overlastgevers elders uit het land komen en niet uit Zwolle of de regio.

Ondanks dat, is de overlast van dak- en thuislozen stabiel gebleven in de stad. Voor de opvang van deze personen werkt de politie nauw samen met de daklozenopvang in de stad, zoals de Herberg en Creating Balance. Wel is het opvallend dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden van Stadsdeel Centrum naar Stadsdeel Oost.

Overlast door personen met verward/overspannen gedrag

Er is opnieuw sprake van een forse stijging van het aantal meldingen van “verwarde en overspannen personen” waar wij als politie mee te maken krijgen. In 2014 was er sprake van 486 meldingen. In 2015 is dit aantal gestegen tot 641, in 2016 zijn 728 incidenten geregistreerd en in 2017 is het aantal gestegen tot 812 incidenten (zie tabel 25 en 26 en de hotspotkaart figuur 7). De toename van de extramurale zorg, het feit dat psychische problematiek vaker thuis behandeld wordt, zorgt er onder andere voor dat wij vaker meldingen krijgen van personen met verward gedrag. De politie probeert hier zo goed mogelijk op in te spelen door te zorgen voor korte communicatielijnen tussen de politie en de GGZ. Ook op casusniveau weten wij elkaar te vinden. In 2016 is er samen met het

Veiligheidshuis IJsselland en GGZ een onderzoek uitgevoerd: 'Een verward persoon of verward gedrag?'. Uit een van de aanbevelingen is gebleken dat in de onderzochte zaken (91 stuks) naar het oordeel van de betrokken partners op zichzelf adequaat wordt gereageerd. Toch wordt dit door operationeel betrokken medewerkers niet zo ervaren. Er lijkt dus vooral sprake van verkeerde beeldvorming en onbekendheid over en weer. De werkgroep adviseert daarom om te investeren in kennismaking en kennisuitwisseling tussen de instellingen, zodat medewerkers over en weer meer inzicht in en begrip voor elkaars denk- en werkwijze krijgen. Hier is de afgelopen jaren dan ook volop in geïnvesteerd.¹⁰

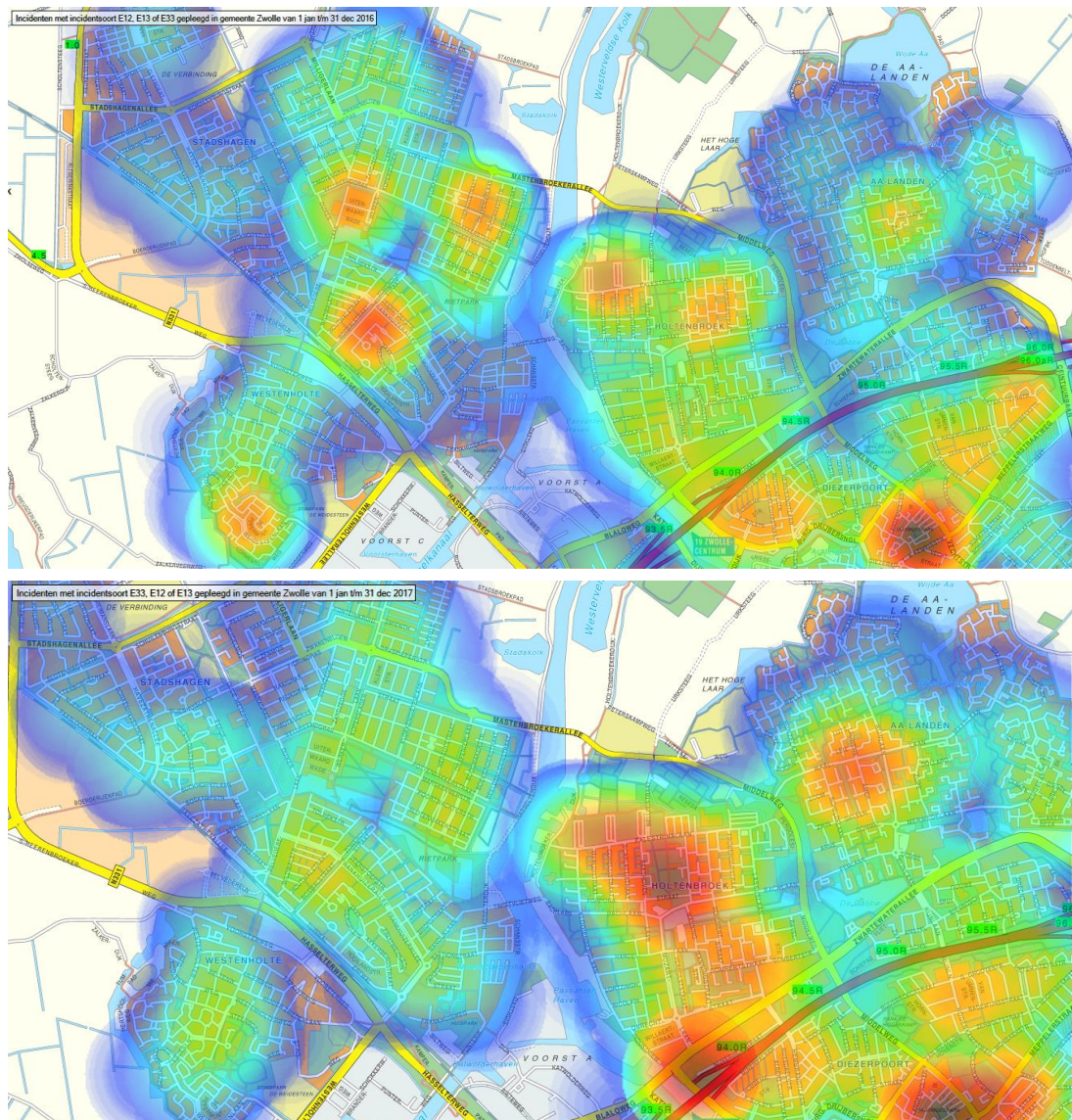

Figuur 7 Hotspotkaart Overlast personen met verwagedrag en overlast zwervers

Stadsdeel West

In Stadsdeel West zijn de incidenten rondom overlast verwarde/overspannen personen en burengerucht fors toegenomen in 2016 en weer afgenomen in 2017. Naast het feit dat de toename een landelijke trend is, is een heel groot deel van deze stijging ook toe te wijzen aan concrete personen/gezinnen/adressen waar we als politie veel mee te maken hebben gehad in 2016. Een groot deel hiervan speelde zich af in Westenholte. Westenholte had in het verleden een eigen dorps karakter waar weinig gebeurde (of in elk geval nauwelijks meldingen werden gedaan). Er komen in de wijk steeds meer bewoners van buiten, die in een aantal gevallen enige vorm van problematiek met zich meebrengen, dan wel botsen met de gangbare norm in Westenholte. Een deel van de cijfers is dan ook toe te wijzen aan overlastmeldingen die door burens onderling over en weer gedaan worden. In 2017 is bepaalde problematiek verdwenen uit de wijken zodat het totaal ten opzichte van 2016 is afgenomen. In de bijgevoegde hotspotkaarten is dit duidelijk zichtbaar.

¹⁰ Bron: Onderzoek Een verward persoon of verward gedrag? Een zoektocht naar de verhalen achter overlastmeldingen (Politie en Dimence, 2016)

Figuur 8 Hotspotkaarten Zwolle Noord en West: overlast door verw/oversp.persoon, Burengerucht en overlast zwervers in 2016 en 2017

3.2.2 Drugs- en drankoverlast

Het aantal incidenten van drugs- en drankoverlast stijgt opnieuw van 558 incidenten in 2016 naar 597 incidenten in 2017. Het is op dit moment niet aan te wijzen waar deze stijging exact vandaan komt: de stijging is op meerdere plaatsen en momenten in Zwolle.

Drugs en drankoverlast gemeente Zwolle	2014	2015	2016	2017
Totaal drugs- en drankoverlast	434	467	558	597
E38 Overlast ivm alcohol/drugs	277	302	394	430
F010 Openbare dronkenschap	106	80	79	93
F46 Aantreffen drugs (geen verdachte)	24	47	36	32
F47 Overige drugsdelicten	27	38	49	42

Tabel 25 Drugs en drankoverlast gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

Drugs- en drankoverlast per stadsdeel	2014	2015	2016	2017
Midden	256	269	321	345
Oost	73	80	84	100
Noord	60	70	84	79
West	19	19	22	34
Zuid	23	23	46	37
Zwolle totaal	434	467	558	597

Tabel 26 Drugs en drankoverlast gemeente Zwolle

Bron dataset gemeente BVH

Net als voorgaande jaren vond verreweg de meeste drugs- en drankoverlast in 2017 plaats in de binnenstad van Zwolle. Dit heeft te maken met de horeca- en uitgaanslocaties die in dit gebied geconcentreerd zijn.

3.2.3 Overlast jeugd

Het in beeld brengen en monitoren van problematische jeugdgroepen is een essentieel onderdeel van lokaal veiligheidsbeleid. In heel Nederland hebben we de afgelopen jaren problematische jeugdgroepen in beeld gebracht met de shortlistmethodiek van Beke. In 2016 jaar is gestart met de uitrol van een nieuwe methodiek (de groepsscan) die de shortlist vervangt. Onder leiding van de gemeente draagt de politie actief bij aan de integrale aanpak van jeugdgroepen.

Hoewel het verband groot is, is jeugdoverlast meer dan het in kaart brengen van problematische jeugdgroepen. Als een burger melding maakt van overlast door een jongere, wordt dit bij ons geregistreerd als een incident en telt het mee in het totaal. Op het moment dat we vanuit de politie aandacht hebben voor jeugdoverlast, zien we de aantallen ook veelal stijgen.

Overlastincidenten Per stadsdeel		2014	2015	2016	2017
Overlast jeugd	Midden	220	273	268	260
	Oost	97	95	110	95
	Noord	129	101	127	82
	West, waarvan in:	184	217	258	231
	Westenholte	27	14	50	65
	Stadshagen	153	197	199	151
	Zuid	141	108	193	193
	Zwolle totaal	773	796	956	862

Tabel 27 Overlast jeugd per stadsdeel

Bron dataset gemeente BVH

Naast een groepsgerichte aanpak van jeugdgroepen werken we door middel van de persoonsgerichte aanpak (PGA). In multidisciplinaire overleggen (MDO's) en het JOR bespreken we de individuele jongeren en de gewenste aanpak. We zien dat de gezamenlijk werkwijze die in Zwolle is afgesproken, zijn vruchten afwerpt. De aanpak resulteert doorgaans in een afname van de overlast en regelmatig ook in het uiteenvallen van de groepen. Er ontstaan echter ook steeds nieuwe groepen. Wijkagenten volgen samen met partners voortdurend de ontwikkelingen in wijken en weten elkaar goed te vinden.

Jeugd is een item dat verhoogde aandacht krijgt binnen wijkteam West. Stadshagen is een jonge wijk waar veel (opkomende) jeugd woont. Ook heeft de wijk door het grote aantal jongeren een aantrekkende werking op de jeugd uit andere delen van Zwolle. Dit brengt met zich mee dat er jeugdoverlast wordt ervaren bij het winkelcentrum en rondom scholen, maar ook rondom de Milligerplas. Samen met de jongerenwerkers van Travers Welzijn benaderen we de jeugd en spreken we hen aan. In een aantal gevallen wordt ook Tactus ingezet vanwege de verslavingsproblematiek. Het is belangrijk om voldoende capaciteit te hebben op het jongerenwerk zodat we de problemen integraal kunnen aanpakken. Een integrale aanpak is cruciaal.

Ook in Westenholte is een hotspotlocatie van meldingen van jeugdoverlast rondom twee pleinen: Petuniaplein en Korianderplein. In 2017 zijn 65 meldingen van jeugdoverlast in Westenholte binnengekomen.

A detailed heatmap of Zwolle, The Netherlands, illustrating the density of incidents categorized by type E35. The map uses a color gradient where blue represents low density and red/yellow represents high density. Major hotspots are visible in the central and southern parts of the city. Key locations labeled include Heerenbroek, Veeccaten, Stadshagen, Stadshagenhal, Stadskolk, De Aa-Landen, De Pelikaan, Diezerhoek, and Westraik. Major roads like the N301 and N302 are highlighted in yellow. Specific incident counts are noted in blue boxes: 19 in Zwolle Centrum, 23 in Zwolle Noord, and 96 in De Pelikaan. The map also shows various smaller areas like Westenholt, Voorst C, and De Aa-Landen.

Figuur 9 Hotspotkaart Melding overlast jeugd Zwolle West en Noord

Wij nemen als politie deel aan het veelplegersoverleg. Veelplegers zijn een kleine groep mensen die verantwoordelijk zijn voor een substantieel deel van de criminaliteit. Zij plegen zo'n 70 tot 80% van alle vermogensdelicten, vooral diefstal. In dit overleg wordt ook op persoon gekeken wat nodig is om deze integraal aan te pakken. Enkele komen in aanmerking voor opbouw ISD, zitten in een ISD maatregel of krijgen nazorg. De ketenpartners zijn nauwer betrokken bij deze personen.

In Zwolle werken we nauw samen met diverse ketenpartners om bepaalde geprioriteerde personen persoonsgericht aan te pakken door middel van het werkproces 'PGA' (Persoonsgebonden aanpak). Een lijst uit de politiesystemen wordt veredeld met straatkennis. Hieruit worden de geprioriteerde politiepersonen geselecteerd. Deze personen worden ingebracht in een integraal PGA-overleg met ketenpartners. In dat overleg prioriteren partners gezamenlijk, onder regie van de gemeente, welke personen

daadwerkelijk in aanmerking komen voor een PGA aanpak. Onder regie van de gemeente zijn er afspraken gemaakt om een toegesneden aanpak en een (mix van) interventies die beogen te verhinderen dat deze personen opnieuw (ernstige) overlast en/of strafbare feiten plegen. Samen met de wijkagenten wordt gemonitord welke personen hiervoor in aanmerking komen. Dit wordt steeds op- en afgeschaald waar nodig. Dit geldt ook voor een groep dak- en thuislozen, nazorg ex-gedetineerden of verwarde personen die in een Top X overleg worden besproken. Met diverse ketenpartners wordt gekeken welke interventies gewenst zijn. Vanuit elk wijkteam in Zwolle worden personen in dergelijke overleggen besproken en gemonitord.

4. Aandachtspunten

Sommige veiligheidsproblemen in de verschillende stadsdelen van Zwolle verdienen in de optiek van de uitvoerende politiefunctionarissen speciale aandacht. Het betreft zaken die zij signaleren naar aanleiding van in deze rapportage beschreven koppeling van hun straatkennis ('Wat zien wij gebeuren') aan de systeemkennis (geregistreerde cijfers rondom criminaliteit en overlast). In dit hoofdstuk worden kort de aandachtspunten of prioriteiten benoemd die de aandacht behoeven van de politie, het lokaal bestuur en andere netwerkpartners.

Omdat deze gebiedsscan dit jaar een update is, zijn de aandachtspunten niet of nauwelijks aangepast ten opzichte van 2015.

5.1 Wijkgerichte aandachtspunten

5.1.1 Stadsdeel Midden

Uitgaan brengt in de binnenstad naast gezelligheid helaas ook overlast (lawaai, vernielingen, onveilige sfeer) en criminaliteit met zich mee. Geweldsincidenten tijdens uitgaansavonden en uitbarstingen van (excessief) geweld, vaak onder invloed van drank of drugs (of een combinatie van beide) krijgen blijvend de aandacht van het wijkteam. Het vaste, speciaal getrainde horecapolitieteam zorgt voor herkenbaarheid en een eenduidig optreden in de horeca. We monitoren bovendien nieuwe horecalocaties en breiden onze aandachtgebied zo nodig verder uit. Samen met partners blijven we volop investeren om het geweld in de Zwolle terug te dringen.

5.1.2 Stadsdeel Oost

Stadsdeel Oost is een deel van Zwolle waar sinds enkele jaren structureel aandacht naar uitgaat. Er is de afgelopen jaren veel werk verzet op het gebied van infrastructuur en het creëren van sociale cohesie in de wijken. Hierdoor is de diversiteit van de wijkbewoners toegenomen en is er zichtbaar meer contact tussen en met wijkbewoners. Het is van belang deze positieve tendens voort te zetten en de goede samenwerking met partners en bewoners te behouden door hierop te investeren. Door bijvoorbeeld het plaatsingsbeleid van sociale woningbouw goed af te stemmen met partners kunnen veel problemen aan de voorkant worden voorkomen.

Op bepaalde locaties in Oost wordt overlast ervaren met betrekking tot drugsgebruik en dealen van drugs. In samenwerking met de buurt en de partners, wordt ingezet op de aanpak van deze problematiek en het vergroten van de heterdaadkracht.

5.1.3 Stadsdeel Noord

Een belangrijk aandachtspunt in stadsdeel Noord blijft de wijk Holtenbroek. Veel grootstedelijke problemen komen samen in deze wijk. De integrale aanpak van deze wijk in het verleden (waaronder het aanwijzen als veiligheidsrisicogebied, het samenscholingsverbod, cameratoezicht, etc.) heeft ervoor gezorgd dat er de afgelopen jaren veel is verbeterd in de wijk. Door gemeente, woningbouwcoöperaties en andere partijen is gezamenlijk geïnvesteerd om de leefbaarheid in de wijk te vergroten. Ook in de komende jaren moeten we gezamenlijk in blijven zetten op het verder verhogen van de veiligheid en de sociale opbouw in de wijk.

5.1.4 Stadsdeel West

Jeugd is een van de onderwerpen die verhoogde aandacht krijgt binnen wijkteam West. Stadshagen is een jonge wijk met veel woonachtige jeugd en jongeren die hierdoor naar de wijk toe komen. De jeugd en de overlast die jeugd met zich mee kan brengen, voor zowel

ondernemers als bewoners, blijft daarom een voortdurend punt van aandacht voor het wijkteam van de politie en haar partners.

Naast de groepsgerichte aanpak van jeugdgroepen (onder regie van de gemeente), hebben we ook nog de persoongerichte aanpak. In multidisciplinaire overleggen (MDO's) en het JOR bespreken we de individuele jongeren en de gewenste aanpak. Van al onze partners (zoals de gemeente, jeugdzorgen jongerenwerk, veiligheidshuis, raad voor de kinderbescherming, etc.) verwachten we hun inspanning in het overleg en vooral in de aanpak. Samen kunnen we het verschil maken.

5.1.5 Stadsdeel Zuid

In Zuid zijn meerdere instellingen en woningen gevestigd op het gebied van geestelijke gezondheidszorg. Het feit dat psychische problematiek vaker thuis behandeld wordt, zorgt ervoor dat het politiewijkteam in Zuid vaker te maken krijgt met psychisch verwarde/overspannen personen. Extra aandacht gaat in Zuid daarom uit naar het creëren en behouden van korte communicatielijnen met de GGZ en de sociale partners in de wijk. Ook op casusniveau is hier verhoogde aandacht voor.

Daarnaast blijven we van onze partners aandacht vragen voor (overlastgevende) jeugd in Zuid. Jeugdgroepen zijn dynamisch en dienen voortdurend onze belangstelling te krijgen. We blijven investeren in Koppelwerk met Travers en zetten jeugdagenten in voor een gerichte aanpak en laagdrempelig contact. Ook wordt geïnvesteerd in samenwerking met de winkeliers om te kijken naar oplossingen voor problemen met betrekking tot jeugdoverlast.

5.2 Aandachtspunten voor heel Zwolle

5.2.1 Woninginbraken

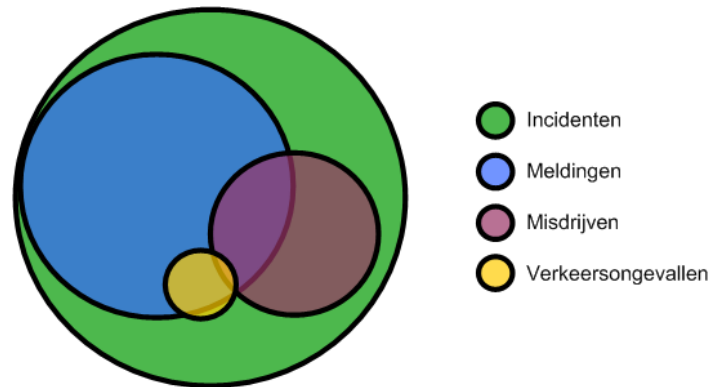
Elke woninginbraak is een te veel. Het betreft immers een delict dat een grote impact heeft op het slachtoffer. Sinds 2011 zijn we al met diverse acties en aanpakken gestart en werken we o.a. met het regionaal programma woninginbraken en het woninginbrakenteam. Ons hoofddoel is het voorkomen van woninginbraken, het verbeteren van de opsporing van de daders en het vergroten van de slachtoffertevredenheid. Om dit te bereiken blijven we ons werkproces en onze informatiepositie verbeteren, onder andere door meer informatie te verzamelen uit aangiftes en forensische opsporing. Als politie leveren we een grote inspanning om het aantal woninginbraken te laten dalen. We vragen partners (vooral gemeente en woningbouwcoöperaties) om al hun mogelijkheden op het gebied van preventie aan te blijven grijpen. Onderzoek wijst uit dat de rol van de preventie een zeer belangrijke factor is die kan zorgen voor een daling van 60% van de inbraken.

5.2.2 Radicalisering

Sinds enkele jaren is radicalisering een thema dat ook vanuit de politie de aandacht krijgt. Hoewel het maar om extreem kleine aantallen gaan, kunnen de gevolgen van radicalisering verregaand zijn. Dat is dan ook de reden waarom we als politie oog hebben voor het herkennen van de eerste signalen en hierop in te spelen. In Zwolle werken we nauw samen met onze partners en proberen we goed in contact te blijven met de doelgroep. Er is nauw contact met de moskeeën in Zwolle middels daarvoor aangestelde contactpersonen. Mogelijke gevallen van radicalisering worden behandeld op casusniveau.

5. Bijlagen

Bijlage 1 Toelichting op misdrijven en incidenten

Incidenten

Het aantal gestarte processen binnen het bronsysteem van de politie geeft het aantal incidenten weer. Dit kan bijvoorbeeld gaan om meldingen van burgers, een aangifte of strafbare gedragingen die de politie zelf constateert en registreert.

Let op: dit betreft de incidenten die bij de politie bekend zijn. Het gaat niet om incidenten die in de samenleving plaatsvinden. Dit aantal is nog groter.

Meldingen

Meldingen zijn de hulpaanvragen (spoedeisend en niet-spoedeisend) die binnenkomen bij de meldkamer van de politie. Het aantal meldingen zegt niets over wat er hiermee is gebeurd, het geeft alleen aan hoeveel aanvragen er bij de politie binnenkomen.

Opgenomen aangifte

Een aangifte betreft een voorval waarbij een persoon aangifte heeft gedaan van een strafbaar feit. In het algemeen zijn het strafbare feiten met een (direct aanwijsbaar) slachtoffer, bijvoorbeeld straatroof of diefstal.

Misdrijf¹¹

Een misdrijf kan ook zonder aangifte ontstaan. Bijvoorbeeld: iemand wordt bij een alcoholcontrole dronken achter het stuur aangetroffen. De bestuurder begaat dan een strafbaar feit, maar doet daar zelf geen aangifte van. In zo'n geval spreken we van een misdrijf. Andere voorbeelden van misdrijven zijn: drugshandel en moord/doodslag.

Verkeersongevallen

Een deel van de incidenten en meldingen betreffen de verkeersongevallen. Een groot deel van de ongevallen is niet meer bekend bij de politie omdat de verantwoordelijkheid daarvan nu ligt bij de Rijkswaterstaat Dienst Verkeer en Scheepvaart. Daarnaast is het zo dat burgers een kleine aanrijding onderling regelen. Op het moment dat er ziekenhuisgewonden of doden vallen bij een aanrijding zijn we als politie veelal wel aanwezig en maken we vaak ook een proces-verbaal.

¹¹ De definitie van een misdrijf is een strafbare gedraging of het nalaten van iets dat door de wetgevers als misdrijf is aangemerkt. In het bronsysteem gaat het dan om de optelling van het aantal opgenomen aangiftes, incidenten met een verdachte of slachtoffer of incidenten van een dusdanige zwaarte dat het ook een misdrijf is.

Bijlage 2 Transportmodel VNG-BVH

Criminaliteit (aangiften en incidenten) en overlast (meldingen en incidenten)

1. Veilige woon- en leefomgeving	
1.1 Sociale kwaliteit	Woonoverlast/burengerucht/ relatieproblemen
	Overlast gestoord/ overspannen persoon
	Overlast zwervers
	Overige overlast sociaal
1.2 Fysieke kwaliteit	Vernieling
	Overige overlast fysiek (vanuit woningen)
1.3 Objectieve veiligheid/vvc	Diefstal/inbraak woning
	Diefstal inbraak box/garage/ schuur/tuinhuis
	Overige diefstal/inbraak
	Vermogensdelicten
	Diefstal uit/vanaf voertuigen
	Diefstal van motorvoertuigen
	Diefstal brom,-snor,- fietsen
	Mishandeling (fysiek geweld)
	Bedreiging (psychisch geweld)
	Zeden
	Overige criminaliteit

2. Bedrijvigheid en veiligheid	
2.1 Veilig winkelgebied	Winkeldiefstal
	Inbraak winkel
2.2 Veilige bedrijventerreinen	Diefstal/inbraak in bedrijven en kantoren
	Overvallen
2.3 Veilig uitgaan	Overlast horeca
2.4 Veilige evenement	Overlast evenementen
	Evenementen overig
2.5 Veilig toerisme	Water

3. Fysieke veiligheid	
3.1 Verkeersveiligheid	Ongevallen dodelijke afloop
	Ongevallen ziekenhuisgewonden
	Verlaten plaats ongeval
	Parkeerproblemen
	Verkeersstremmingen
3.2 Brandveiligheid	Brand (geen brandstichting)
	Brandstichting
3.3 Milieu/externe veiligheid	Incidenten m.b.t. flora en fauna
	Bedrijfsafval en opslag
	Overige milieufeiten

4. Jeugd en veiligheid	
4.1 Overlastgevende jeugd	Vandalisme-baldadigheid
	Overlast jeugd
4.2 Jeugdgroepen	Hinderlijk, overlastgevend en crimineel
5. Interne Veiligheid	
5.1 Georganiseerde criminaliteit	Drugshandel
	Overige georganiseerde criminaliteit
5.2 Overige inc. schending integr.	Discriminatie
	Restcategorie schending integriteit

Bijlage 3 Wijkindeling Zwolle

Voor de gebiedsscan is de Omnibusindeling van wijken gebruikt. Dit jaar is een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd, waardoor de cijfers niet direct naast de gebiedsscan van vorig jaar gelegd kunnen worden. We volgen de indeling van Stadsdelen.

Stadsdeel Midden		Stadsdeel West	
Binnenstad		Spoolde	
100	Binnenstad-zuid	202	Spoolde
101	Binnenstad-noord	212	Vreugderijk
102	Noordereiland	508	Katerveer-Engelse Werk
Assendorp		Westenholte	
130	Stationsbuurt	200	Bedrijventerrein Voorst-A
131	Oud-Assendorp	201	Bedrijventerrein Voorst-B
132	Nieuw-Assendorp	210	Oud-Westenholte
133	Wezenlanden	211	Westenholte-Stins
134	Pierik	213	Bedrijventerrein Voorst-C
135	Bedrijventerrein Marslanden-Noord	214	Bedrijventerrein Voorst-D
136	Hanzeland		
411	Bedrijventerrein Marslanden-Zuid		
Kamperpoort		Stadshagen	
140	Kamperpoort	220	Frankhuis
		221	Mastenbroek
		222	Schoonhorst
		223	Werkeren
		224	Milligen
Veerallee		225	Tippe bij de IJssel
141	Veerallee	226	Breecamp
		227	Breezicht
		228	Stadsbroek
Stadsdeel Oost		Stadsdeel Zuid	
Dieze-West		Schelle	
110	Het Noorden	500	Oud-Schelle
111	Schildersbuurt	501	Schellerhoek
112	Bollebieste	502	Schellerbroek
113	Dieze-centrum	503	Schellerlanden
114	Bagijnneweide		
Dieze-Oost		Oldeneel	
115	Hogenkamp	504	Oldenelerlanden-oost
117	Meppelerstraatweg-zuid	505	Oldenelerlanden-west
		506	Oldenelerbroek
Indischebuurt		Ittersum	
116	Indischebuurt	510	Oud-Ittersum
118	Bedrijventerrein Floresstraat	511	Ittersumerlanden
		512	Ittersumerbroek
Wipstrik		Geren	
120	Wipstrik-noord	513	Geren
121	Wipstrik-zuid	514	Gerenlanden
		515	Gerenbroek
		516	Oude Mars
Berkum			
320	Brinkhoek		
400	Berkum		
401	Bedrijventerrein de Vrolijkheid		
402	Veldhoek		

403 Kantorenterrein Oosterenk

Buitengebied-Oost

410 Herfte

412 Wijthmen

Buitengebied-Zuid

507 Schelle-zuid en Oldeneel

520 Windesheim

521 Harculo en Hoogzuthem

Stadsdeel Noord

Holtenbroek

300 Holtenbroek IV

301 Holtenbroek I

302 Holtenbroek II

303 Holtenbroek III

AA-landen

310 AA-landen-zuid

311 AA-landen-midden

312 AA-landen-noord

313 AA-landen-oost

Buitengebied-Noord

321 Langenholte

322 Haerst

404 Bedrijventerrein Hessenpoort

405 Tolhuislanden

Bijlage 4 Cijfers per wijk

Misdrijven	Stadsdeel Midden			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	115	100	78	56
Voertuigcriminaliteit	840	780	546	505
Bedrijfscriminaliteit	314	299	261	239
Overige vermogensdelicten	550	547	378	348
Geweldsdelicten	344	324	272	300
Zedendelicten	56	33	38	27
Aantasting openbare orde en ruimte	291	231	216	240
Illegale handel	147	244	208	210
Overige misdrijven	353	346	377	327

Misdrijven	Binnenstad				Assendorp			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	15	16	16	14	71	70	46	26
Voertuigcriminaliteit	279	305	193	192	473	406	306	266
Bedrijfscriminaliteit	192	188	143	140	100	85	85	68
Overige vermogensdelicten	263	227	169	172	255	249	182	147
Geweldsdelicten	173	137	132	156	143	152	118	123
Zedendelicten	10	7	6	10	43	25	28	12
Aantasting oo en ruimte	104	68	75	85	159	131	117	117
Illegale handel	29	58	49	48	95	161	137	141
Overige misdrijven	117	110	128	123	178	182	193	156

Misdrijven	Kamperpoort				Veerallee			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	12	7	4	9	17	7	12	6
Voertuigcriminaliteit	72	44	30	43	16	25	17	4
Bedrijfscriminaliteit	16	25	29	31	6	1	4	0
Overige vermogensdelicten	29	56	22	27	3	15	5	2
Geweldsdelicten	23	33	19	17	5	2	3	4
Zedendelicten	2	1	4	5	1	0	0	0
Aantasting oo en ruimte	15	21	17	30	13	11	7	8
Illegale handel	23	23	16	18	0	2	6	3
Overige misdrijven	53	46	51	38	5	8	5	10

Misdrijven	Stadsdeel Oost			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	128	109	95	62
Voertuigcriminaliteit	431	445	325	255
Bedrijfscriminaliteit	146	114	123	97
Overige vermogensdelicten	202	202	167	162
Geweldsdelicten	157	150	159	141
Zedendelicten	16	11	17	17
Aantasting openbare orde en ruimte	186	178	145	221
Illegale handel	54	112	146	137
Overige misdrijven	239	191	212	192

Misdrijven	Dieze West				Dieze Oost			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	40	27	17	19	20	21	13	3
Voertuigcriminaliteit	157	188	133	104	120	79	54	62
Bedrijfscriminaliteit	61	64	56	53	36	19	25	16
Overige vermogensdelicten	75	67	60	47	26	23	22	23
Geweldsdelicten	52	57	58	41	26	20	31	21
Zedendelicten	7	7	5	3	3	1	3	3
Aantasting oo en ruimte	64	76	46	76	20	25	27	40
Illegale handel	23	51	61	39	8	21	28	31
Overige misdrijven	79	63	73	51	43	30	20	30

Misdrijven	Indische Buurt				Wipstrik			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	5	8	7	1	35	29	29	19
Voertuigcriminaliteit	26	26	26	6	75	83	45	42
Bedrijfscriminaliteit	1	2	2	2	3	3	4	1
Overige vermogensdelicten	8	13	10	5	10	26	18	21
Geweldsdelicten	11	16	11	15	28	18	9	19
Zedendelicten	1	0	1	1	3	2	1	3
Aantasting oo en ruimte	13	7	13	35	42	40	22	39
Illegale handel	6	6	10	5	8	19	24	35
Overige misdrijven	10	12	8	10	30	34	39	45

Misdrijven	Berkum				Buitengebied Oost			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	28	18	22	17	0	6	7	3
Voertuigcriminaliteit	49	62	65	40	4	7	2	1
Bedrijfscriminaliteit	45	26	35	24	0	0	1	1
Overige vermogensdelicten	79	68	54	59	4	5	3	7
Geweldsdelicten	37	37	44	34	3	2	6	11
Zedendelicten	0	1	7	6	2	0	0	1
Aantasting oo en ruimte	45	29	31	29	2	1	6	2
Illegale handel	9	13	20	19	0	2	3	8
Overige misdrijven	75	48	65	53	2	4	7	3

Misdrijven	Stadsdeel Noord			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	109	139	119	58
Voertuigcriminaliteit	421	312	205	177
Bedrijfscriminaliteit	88	74	91	50
Overige vermogensdelicten	172	178	161	44
Geweldsdelicten	136	144	108	125
Zedendelicten	11	15	7	13
Aantasting openbare orde en ruimte	172	168	144	169
Illegale handel	51	88	121	115
Overige misdrijven	228	172	150	176

Misdrijven	Holtenbroek				AA-landen			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	46	62	57	38	59	69	59	16
Voertuigcriminaliteit	241	190	108	96	146	92	74	65
Bedrijfscriminaliteit	49	21	48	30	34	51	42	15
Overige vermogensdelicten	83	106	84	74	73	54	51	49
Geweldsdelicten	86	100	77	83	47	42	27	31
Zedendelicten	9	7	4	8	2	8	3	5
Aantasting oo en ruimte	66	78	75	114	99	79	64	45
Illegale handel	21	45	67	50	24	37	47	56
Overige misdrijven	110	87	56	69	72	43	43	48

Misdrijven	Buitengebied Noord			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	4	8	3	4
Voertuigcriminaliteit	34	30	23	16
Bedrijfscriminaliteit	5	2	1	5
Overige vermogensdelicten	16	18	26	21
Geweldsdelicten	3	2	4	11
Zedendelicten	0	0	0	0
Aantasting oo en ruimte	7	11	5	10
Illegale handel	6	6	7	9
Overige misdrijven	46	42	51	59

Misdrijven	Stadsdeel West			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	76	84	79	52
Voertuigcriminaliteit	192	214	168	113
Bedrijfscriminaliteit	47	43	37	31
Overige vermogensdelicten	84	111	89	89
Geweldsdelicten	88	74	81	82
Zedendelicten	13	5	11	11
Aantasting openbare orde en ruimte	132	130	143	140
Illegale handel	35	89	128	112
Overige misdrijven	141	141	158	145

Misdrijven	Westenholte				Stadshagen			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	23	19	12	9	44	61	62	39
Voertuigcriminaliteit	37	33	36	26	131	168	116	74
Bedrijfscriminaliteit	21	19	22	18	24	22	14	12
Overige vermogensdelicten	25	37	38	41	52	64	46	44
Gewelddelicten	22	13	23	26	65	59	52	54
Zedendelicten	7	1	4	2	5	4	6	9
Aantasting oo en ruimte	41	34	28	39	88	90	102	87
Illegale handel	12	23	32	24	23	63	93	86
Overige misdrijven	51	54	63	52	79	76	86	79

Misdrijven	Spoolde			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	9	4	5	4
Voertuigcriminaliteit	24	13	16	13
Bedrijfscriminaliteit	2	2	1	1
Overige vermogensdelicten	7	10	5	4
Gewelddelicten	1	2	6	2
Zedendelicten	1	0	1	0
Aantasting oo en ruimte	3	6	13	14
Illegale handel	0	3	3	2
Overige misdrijven	11	11	9	14

Misdrijven	Stadsdeel Zuid			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	147	89	108	41
Voertuigcriminaliteit	136	148	89	112
Bedrijfscriminaliteit	56	38	49	39
Overige vermogensdelicten	76	79	63	74
Gewelddelicten	71	63	73	56
Zedendelicten	9	15	9	15
Aantasting openbare orde en ruimte	186	132	131	135
Illegale handel	29	88	95	112
Overige misdrijven	146	123	128	122

Misdrijven	Schelle				Oldeneel			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	27	31	36	17	27	12	11	9
Voertuigcriminaliteit	22	22	17	5	27	46	7	23
Bedrijfscriminaliteit	13	10	12	6	2	1	0	1
Overige vermogensdelicten	11	18	30	25	13	14	4	6
Gewelddelicten	16	21	29	19	13	14	14	8
Zedendelicten	2	3	2	2	2	5	1	4
Aantasting oo en ruimte	40	22	22	25	37	26	41	24
Illegale handel	6	21	17	28	5	22	26	30
Overige misdrijven	48	33	45	37	29	25	26	22

Misdrijven	Ittersum				Geren			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	44	24	39	8	43	19	19	7
Voertuigcriminaliteit	43	47	46	40	41	30	17	44
Bedrijfscriminaliteit	39	26	34	31	1	1	3	1
Overige vermogensdelicten	31	31	15	29	13	13	11	10
Geweldsdelicten	23	13	14	20	18	12	14	8
Zedendelicten	0	4	3	6	4	2	3	2
Aantasting oo en ruimte	51	42	43	53	51	37	18	29
Illegale handel	11	33	24	28	7	11	25	24
Overige misdrijven	38	34	29	35	22	23	21	20

Misdrijven	Buitengebied Zuid			
	2014	2015	2016	2017
Woningcriminaliteit	6	3	3	0
Voertuigcriminaliteit	3	3	2	0
Bedrijfscriminaliteit	1	0	0	0
Overige vermogensdelicten	8	3	3	4
Geweldsdelicten	1	3	2	1
Zedendelicten	1	1	0	1
Aantasting openbare orde en ruimte	7	5	7	4
Illegale handel	0	1	3	2
Overige misdrijven	9	8	7	8

Colofon

Productie

Politie, Basisteam Zwolle

Teamchefs

Kees de Kruijff

Freek Kuijper

Marc Roll

Michiel Snippe

Met medewerking van

Wijkagenten, jeugdagenten, team informatiemedewerkers, doelgroepagenten, etc.

Redactie en beleidsondersteuning

Corliene Hoekzema, beleidsadviseur

Datum plaats

Zwolle, februari 2018